

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXVIII. № 19-20 (жовтень) 2021

Прочитайте:

- ❖ З діяльності депутата
Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ Коли виникла назва «УКРАЇНА»?
- ❖ Молитва Господня «Отче наш»
- ❖ Хор Благовісник у Польщі
- ❖ До 81-річчя з дня народження
Михайла Михайлюка. Під знаком
першого кроку
- ❖ Паїсій Величковський – як наш
сучасник
- ❖ Трафунки Київські
- ❖ Куток гумориста

«Чудова осінь!

Моя душа повінчана з нею, і якби я був
птахом, я б полетів навколо Землі в
пошуках наступної осені»

(Джордж Еліот)

Симпозіум «180 років від дня народження Михайла Драгоманова»

19 вересня комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії організував симпозіум «180 років від дня народження Михайла Драгоманова».

На відкритті заходу голова Бухарестської філії СУР Михайло Трайста передав привітання голови СУР, депутата Миколи Мирослава Петрецького та розповів про життя і творчість знаменитого історика Михайла Драгоманова.

Після озвучення та обговорення доповіді було представлено документальний фільм (англійською мовою) «Mykhailo Drahomanov – Making History».

Освячення храму монастиря Св. Івана Хрестителя у селі Рускова

19 вересня, на Воздвиження Хреста Господнього, Преосвященний Владика Варлаам Плоєштянул, патріарший вікарій єпископ та уповноважений Блаженнішого Патріарха Румунського Даниїла, звершив освячення храму монастиря Св. Івана Хрестителя. Його Блаженству співслужили архимандрит Климент Харалам, Верховний Екклезіарх Патріаршого Собору та Отець Сорін Арджинтаріу, секретар канцелярії Священного Синоду, українські священники на чолі з вікарієм Миколою Лауруком та протопопом Петром Рагованом, а також румунські священники та дякони з навколишніх населених пунктів. Захід також відбувся під егідою партнерства, укладеного між Союзом українців Румунії та Українським православним вікаріатом Румунії.

У святковому богослужінні взяли участь голова Союзу українців Румунії Микола Мирослав Петрецький, голова Марамуреської філії СУР Мирослав Петрецький, заступник примаря Іван Рускован, директорка загальноосвітньої школи у с. Вишня Рона Лоредана Лушкан та голова Реметської місцевої організації СУР Василь Пасенчук.

Турбота про церкви та про духовне життя завжди була і залишається у центрі уваги Союзу українців Румунії, який уклав партнерство з Українським православним вікаріатом у Румунії, метою якого є підтримка українських церков по всій країні. Крім цього, Микола Мирослав Петрецький, як голова СУР та депутат, доклав значних зусиль та надіслав чимало запитів до центральних та місцевих органів державного управління, спрямованих на підтримку монастиря у Рускові та українських церков у Румунії загалом. На знак вдячності за його плідну діяльність, корисну для Церкви та суспільства, Патріарх Румунської Православної Церкви, Блаженніший Отець Даниїл, нагородив голову СУР Почесною грамотою «Святий Апостол Андрій Покровитель, Румунії», а мерія та місцева рада села Рускова вручила Подяку за співпрацю та допомогу у зведенні цієї святої обителі.

Монастир у Рускові підпорядковується Українському православному вікаріату в Румунії, адміністративній церковній одиниці з особливим місіонерсько-пастирським режимом, що безпосередньо підпорядковується Румунському Патріархату та координує духовне життя українських православних вірян у Румунії. Церква цього монастиря була побудована на території української православної парафії с.Рускова між 1992 та 1997 роками, за рахунок внесків парафіян, в тому числі Союзу українців Румунії, під безпосереднім керівництвом вікарія Івана Піцури, а з 1998 по 2008 роки тривали електромонтажні роботи, монтаж опалення, води, каналізації, обробка зовнішніх стін штукатуркою, в тому числі мозаїчною, підготовка внутрішніх стін до фреско-

вого розпису, закупівлю дубових різьблених меблів та іконостасів, облицювання мармуром внутрішніх та зовнішніх колон та підлог. Починаючи з 2012 року, було розпочато проєкт будівництва монастирського ансамблю, який включає: келії, каплицю та трапезну.

Кубок Організації української молоді Румунії з футболу, Сучавський повіт

Союз українців Румунії, у партнерстві з Футбольною асоціацією Сучавського повіту та школою-гімназією ім. Петра Мушата у Сиреті, організувала у суботу, 18 вересня, у Сереті Кубок Організації української молоді Румунії – повітовий етап.

У змаганні взяли участь команди ОУМР 6 місцевих організацій Сучавської філії СУР: ОУМР Ізвареле Сучевей – наставник, вчитель Богдан Місюк, ОУМР Ульма – наставник Адріан Ілаш, ОУМР Палтіну – наставник Ілля Ретунду, ОУМР Дарманешт – наставник, священник Михайло Кобзюк, ОУМР Негостина – наставник Крістіан Козарюк та ОУМР Серет – наставник, вчитель Алін Феркало.

Переможницею змагання стала команда ОУМР Палтіну, яка візьме участь у фінальному етапі, що пройде в м. Клуж-Напока. Були вручені нагороди за місце на подіумі, кращому воротарю, кращому гравцю та кращому бомбардиру турніру.

Матчі проходили за принципом груповий етап, півфінал та фінал. Поєдинки обслуговували досвідчені арбітри Футбольної асоціації Сучавського повіту. СУР забезпечив фінансування цього футбольного конкурсу серед молодих українців.

Ансамбль «Весна» на фестивалі «Абетка співжиття»

Танцювальний ансамбль «Весна», що діє в рамках Ботошанської філії, представив Союз українців Румунії на 8-му фестивалі «Абетка співжиття», який проходив з 24 по 26 вересня 2021 року в м. Плоєшть.

Художній колектив, під керівництвом молодого і талановитого танцюриста Габрієля Скальського, студента-магістра Театрального факультету Яського Національного університету мистецтв ім. Дж. Енеску, запропонував глядачам справжнє шоу автентичної української музики і танцю. Також ансамбль «Весна» взяв участь у параді народних костюмів, який зібралися побачити тисячі мешканців та гостей міста.

У рамках фестивалю на бульварі Кастанілор міста Плоєшть були встановлені стенди, присвячені національним меншинам, у тому числі українській, де усі охочі могли детально ознайомитися з культурою і традиціями етнічних спільнот Румунії.

Фестиваль «Абетка співжиття» був організований мерією міста Плоєшть у партнерстві з Союзом греків Румунії та Плоєштьською філармонією ім. Пауля Константінеску. Метою фестивалю є заохочення міжкультурного діалогу та взаємоповаги між національними меншинами, які живуть разом з більшістю населення Румунії.

Упродовж трьох фестивальних днів понад 800 артистів з Румунії та Греції виступили на головній сцені фестивалю в м. Плоєшть.

Фольклорно-гастрономічний фестиваль «Задунайські гармонії»

Вокальні колективи організацій СУР у Кілії, Леті, Сфинту Георге, Пардіні, Караормані, Крішані, Суліні і Тулчі взяли участь у фольклорно-гастрономічному фестивалі «Задунайські гармонії RoUa», що пройшов у селі Кілія Веке (Стара Кілія) 18 і 19 вересня.

Фестиваль був організований у рамках проєкту «Підвищення цінності культурної ідентичності та спільної історії для розвитку туризму в прикордонній зоні Нижнього Дунаю», що впроваджується Асоціацією сталого розвитку Дельти Дунаю (Румунія) у співпраці з молодіжною громадською організацією «Нове покоління Європи» (Україна) та мерією с. Кілія Веке.

У суботу, в перший день фестивалю, у с. Кілія Веке відбувся парад народних костюмів. Члени народних ансамблів з Тулчанського повіту Румунії, а також з Ізмайльського району Одеської області України представили свої традиційні костюми, що передаються від покоління до покоління.

Протягом двох днів гурти з двох країн порадували публіку танцями та народними піснями, а бурхливі оплески довго не вщухали після кожної пісні. Після виступів офіційних осіб народні пісні і танці виконали ансамблі Задунайська Січ, Дунай, Веселка, Біла Маківка, Біла Рожа та Чорне море з повіту Тулча, а також народні колективи Дор Басарабян, Мугурел, Гайдучі та Берегиня з Одеської області.

Окрім музики та традицій мешканців прикордонної зони Нижнього Дунаю, фестиваль також мав на меті пропуляризувати автентичну місцеву гастрономію на виставці традиційних страв з дегустаціями рибних страв і не лише. Для гостей фестивалю 12 господинь приготували 100 літрів рибного борщу, 1000 рибних фрикадельок, 30 кілограмів мамалиги (кулеши), 10 кілограмів часникового соусу – муждею, майже тонну смаженої риби, 1000 кручеників, 1000 печив та 700 сирних пирогів.

У рамках цього проєкту члени організацій СУР у Кілія Веке, Леті, Сфинту Георге та Тулчі (молодь) отримали нові народні костюми та музичні інструменти, а молоді українці, члени Тулчанської філії СУР, здійснили навчальну поїздку до України. Водночас у Кілія Веке буде створено Румунсько-український культурний центр.

«Дні української культури» у селі Леті Тулчанського повіту

Члени місцевих організацій з Чукурови та Финтана Маре (Велика Криниця) Союзу українців Румунії взяли участь у «Днях української культури». Захід відбувся у приміщенні організації СУР у селі Летя Тулчанського повіту, 21 вересня.

«Дні української культури» зосередилися на традиційній українській музиці, танцях та костюмах, а також на стравах, характерних для гастрономії українців у Дельті Дунаю.

Культурний захід, метою якого було просування культурних, релігійних та гастрономічних звичаїв та традицій, а також залучення громади до увічнення успадкованих традицій, мав справжній успіх серед учасників.

11-й Ярмарок осінніх фруктів у селі Ізвареле Сучевей

28 вересня в с. Ізвареле Сучевей відбувся 11-й Ярмарок осінніх фруктів в українців, насичена кольорами подія, спрямована на популяризацію продуктів, які можна отримати з лісових ягід – сиропів, варення, напоїв, тістечок, все це приготовлено за старими рецептами, характерними для місцевих українських спільнот, що передаються з покоління в покоління.

На столах учасників не бракувало чорничного, ожинового або малинового варення, ялицевого, чорничного та журавлиного сиропу, а також сушених грибів та інших продуктів з лісових ягід.

У заході взяли участь голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук, директор місцевої загальноосвітньої школи Олександр Крізантема, сіль-

(Продовження на 4 стор.)

ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Дефіцит сімейних лікарів залишається серйозною проблемою, з якою стикаються сільські райони, а прикладом є село Віктор Влад Деламаріна Тіміського повіту, куди протягом кількох років не наважився прибути жоден сімейний лікар.

Проблема браку медиків у сільській місцевості добре відома всім міністрам охорони здоров'я, порушена громадянським суспільством і про яку депутат Микола Мирослав Петрецький неодноразово говорив у парламенті, досі не має вирішення.

Актуалізація сум, які сімейні лікарі отримують за кожного пацієнта та/або роботу, а також включення до кінцевої суми кількох факторів, таких як ступінь необхідності чи ізолюваність населеного пункту, в якому працює лікар, могли б зробити сімейну медицину набагато привабливішою для випускників ВНЗ, що б допомогло частково вирішити проблему браку сімейних лікарів.

З огляду на це представник українців у Палаті депутатів попросив міністра охорони здоров'я надати інформацію щодо запланованих заходів та стадії актуалізації сум, отриманих сімейними лікарями за кожного пацієнта.

Програми, спрямовані на зменшення явища відмови від навчання, є надзвичайно важливими, але виглядає дивним те, що програма забезпечення харчування дітей дошкільного віку та учнів державних закладів середньої освіти під назвою «Гарячий обід», вже майже 6 років має пілотний характер, а навчальні заклади, на які вона поширюється, визначаються відповідно до маловідомих критеріїв.

Хоча щорічно 150 навчальних закладів з усієї країни отримують переваги від програми «Гарячий обід», критерії, на основі яких були обрані ці школи, не зазначені у нормативно-правовому акті, що регулює цей аспект.

З огляду на це Микола Мирослав Петрецький попросив міністра освіти надати інформацію щодо критеріїв, на основі яких було обрано 150 навчальних закладів, а також пояснення, чому програма «Гарячий обід», попри її надзвичайні результати, не впроваджується на національному рівні.

Попри численні запити, які направив упродовж останніх років, депутат Микола Мирослав Петрецький знову був змушений повернутися до питання збору побутових відходів в Марамуреші. На жаль, замість вирішення проблеми, ситуації зі збором сміття погіршилася. Становище погіршилося останнім часом, а нещодавно мешканці Бістри Марамурського повіту повідомили парламентарія про те, що вже більше місяця в їхньому селі не збирають побутові відходи.

Він звернувся із запитом до міністра охорони навколишнього середовища, якого запитав, чи знайшло профільне міністерство конкретне рішення для термінового вирішення проблеми збору сміття. «Вважаю, що у всіх цих випадках необхідно якомога швидше знайти конкретне рішення, яке можна реалізувати, залишаючи осторонь плани та стратегії, створені та реалізовані лише на папері», – зазначив депутат.

З іншого боку, через дуже поверхову відповідь, отриману від міністра розвитку, громадських робіт та адміністрації Оттіло Чеке на депутатський запит про стадію оцінки Національною інвестиційною компанією проєкту відновлення та модернізації дорожньої інфраструктури у с. Балківці Сучавського повіту, постраждалого від

З діяльності депутата

МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

метеорологічних явищ, депутату довелося повернутися до цієї теми.

Він звернувся до зазначеного міністра з проханням надати детальну відповідь на запитання чому цей проєкт «застряг» у переліку підпрограми «Роботи першої необхідності», хоча ділянки доріг, які пропонуються для модернізації, є сегментами центральних доріг села Балківці, яке часто потерпає від повені. Водночас Микола Мирослав Петрецький попросив міністра надіслати йому й критерії, що були враховані при відборі проєктів, поданих сусідніми адміністративними територіальними одиницями, на шкоду проєкту села Балківці.

ПОЛІТИЧНІ ЗАЯВИ У ПАРЛАМЕНТІ

У політичній заяві, виголошеній 15 вересня у контексті початку нового навчального року, депутат Микола Мирослав Петрецький наголосив на тому, що і цього року криза освіти, спричинена пандемією, вивела на перший план багато недоліків системи освіти і навіть призвела до стрімкого загострення старих проблем.

Депутат навів конкретні приклади випадків, коли дисфункції, відсутність відповідальності, прояви бюрократії посилюють проблеми, з якими стикається система освіти. Він підкреслив, наприклад, практику центральних органів, відповідальних за регулювання освіти мовою національних меншин, уникати консультацій з експертами щодо розробки методології організації та проведення тестів з рідної мови для вступу до ліцеїв, в яких є класи з викладанням мовами національних меншин. Депутат сказав, що досі не отримав чіткої відповіді на численні запити до профільного міністра.

«У цих умовах ми повинні усвідомити, що проблеми, з якими стикається система освіти, не вирішуватимуться самі собою, а для належної підготовки молодого покоління, здатного справлятися з викликами майбутнього, нам потрібна відповідальність, співпраця всіх установ, причетних до навчального процесу, включаючи тих, що створюють правові інструменти для впровадження довгоочікуваних реформ, а також потрібна освітня система, орієнтована на учнів та вчителів, адаптована до потреб ринку праці, на якому люди працевлаштовуються за критеріями ефективності», зазначив Микола Мирослав Петрецький.

Протягом цього періоду, на додаток до невідзначеності, спричиненої кризою в сфері охорони здоров'я, яка охопила всю земну кулю, Микола Мирослав Петрецький забив на сполох, з трибуни Парламенту, через тривожне зростання цін на електроенергію та газ, як всередині країни, так та

європейському та міжнародному рівнях, що безпосередньо вдаряє по споживачах.

Він підкреслив, що в умовах, коли дедалі більше європейських країн вживають невідкладних заходів, у тому числі шляхом обмеження цін, вжиття аналогічних заходів до стабілізації румунського ринку, є більше ніж необхідним. Але усі ми маємо усвідомити, що ці заходи матимуть тимчасовий характер, тому максимальне використання відновлюваної енергії, будь-то вітрової, сонячної чи геотермальної, у тому числі шляхом субсидування домогосподарств, які бажають перейти на ці нові джерела енергії, має залишатися пріоритетом для держави, – зазначив депутат.

Інвестиції в інфраструктуру основних державних постачальників електроенергії з використанням низьковуглецевих технологій та джерел енергії, завершення процесу створення фонду модернізації, а також переосмислення стратегії заохочення громадян, які хочуть перейти на екологічні, стійкі джерела енергії та дебюрократизація доступу до коштів, має залишатися важливою складовою зусиль Румунії щодо досягнення європейських цілей у сфері енергетики, – наголосив Микола Мирослав Петрецький.

З нагоди Всесвітнього дня вчителя, що відзначається щорічно 5 жовтня, Микола Мирослав Петрецький наголосив з трибуни Парламенту Румунії, що кожен член нашого суспільства повинен замислитися над труднощами, з якими стикається освіта. На жаль, пандемія SARS-Cov-2 глибоко вплинула на освіту. У цьому контексті тим більш значим є внесок вчителів у систему освіти для підтримки вразливого населення, відновлення очного навчання у школах та забезпечення надолуження прогалин у навчанні, сказав він.

Парламентарій підкреслив, що пошук вчителів та забезпечення належної оплати їхньої праці й мотивації, належних умов підвищення кваліфікації, доповнених достатніми освітніми ресурсами та матеріалами, одночасно з удосконаленням освітньої системи, шляхом планування якісної інклюзивної освіти для ВСІХ дітей, мають стати нашими пріоритетами на найближчі роки, як базовий принцип забезпечення кращої освіти та кращих шкіл, в тому числі в часи кризи.

Ми не повинні забувати, що школи не є полем політичної боротьби, вони є місцем академічної освіти, навчання дітей соціальним та емоційним навичкам, місцем взаємодії та соціальної підтримки, а зусилля, докладені вчителями, директорами шкіл, представниками системи освіти, які відповідають за забезпечення якості освітнього процесу, особливо в цей період, були і є величезними, тому наша вдячність їм за це, за їхній внесок, має бути сумірною, зазначив Микола Мирослав Петрецький, привітавши усіх освітян з Днем вчителя.

ОБГОВОРЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ МАРАМОРОЩІНИ

8 жовтня голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький провів дві робочі зустрічі з представниками компанії Electrica Distribuție Transilvania Nord та, відповідно, Марамурської повітової ради, надзвичайно конструктивні та корисні для представників української громади Марамурського повіту.

Перша зустріч відбулася в штаб-квартирі Electrica Distribuție Transilvania Nord, де він обговорив з Мірчою Гураном, директором Бая-Марської філії Румунської компанії з постачання електроенергії, низку проблем, з якими стикаються населені пункти, де проживають етнічні українці.

Із цієї нагоди знову була обговорена незрозуміла ситуація, з якою стикаються мешканці вулиці

ОГЛЯДАЧ

(Закінчення на 6 стор.)

Хроніка діяльності СУРу

(Продовження з 2 стор.)

ський парох Валентин Арделян, голова організації СУР в с. Ізвоареле Сучевей Штефан Мехно, голова організації СУР в с. Молдова Суліца Надія Бойчук, вчителі та учні місцевої школи, члени та прихильники СУР у цьому регіоні.

Для того, щоб осіння атмосфера була справді особливою, музичну частину заходу забезпечив український народний співак з Бобейки Михайло Величко. І оскільки це був ярмарок, врешті-решт представлені експонати були виставлені на продаж.

II-й Фестиваль «Свято українського фольклору» у селі Кривий

У селі Кривий Марамурського повіту пройшов 2-й фестиваль «Свято українського фольклору». Захід, який відбувся у неділю, 3 жовтня, був організований Марамурською філією Союзу українців Румунії.

На сцені фестивалю виступали хори, ансамблі та інструментальні колективи, серед яких: «Червона калина» з Сучави, «Голос полонини» з Полян, «Гуцульський плай» з Вишавської Долини, дитячий хор з Бистрого, церковний хор з Кривого, вокально-інструментальні колективи з Кривого та Ремет, музичні інструментальні колективи, віртуози народної музики з Верхньої Рівни та Великого Бичкова.

На фестивалі були присутні численні представники СУР та місцевих органів, які тепло привітали присутніх. Серед них: голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Марамурської філії та заступник голови СУР Мирослав Петрецький, перший заступник голови СУР Василь Пасенчук, заступник мера села Балківці Сучавського повіту Іван Кідеша, заступник голови Верхньої Рівни Іван Рускован, голова місцевої організації СУР у Кривому та організатор заходу Іван Рекало, очільниця Організації жінок-українок Румунії Ледія Співалюк, а також голови місцевих організацій СУР у Полянах, Рускові, Красному, Бистрому, Вишавській Долині, відповідно: Степан Кіфа, Пінтя Марічук, Юрій Мочернак, Ірина Йордекяну та Марія Папарига.

Захід пройшов у веселій осінній атмосфері, а численна публіка щиро аплодувала виконавцям.

Храмове свято церкви Покрови Пресвятої Богородиці у с. Балківці

Сучавська філія Союзу українців Румунії у партнерстві з парафією Покрова Пресвятої Богородиці у селі Балківці організувала 1 жовтня престольне свято церкви.

Святу літургію з нагоди празника відслужили румунською та українською мовами тринадцять священників та дияконів. Віряни також мали можливість поклонитися мощам святого Єфрема Нового, привезеним спеціально до престольного свята храму священником Ювеналієм зі скиту Лекушешть.

У заході взяли участь голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, голова ОУМР Чіпріан Лушкан, голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук, мер Балківців Василь Шойман, заступник мера села, місцевий радник Петро Шойман, члени Сучавського комітету СУР Нікуліна Кідеша Клапон, Христина Кідеша, Михайло Кобзюк, директорка балківської загальноосвітньої школи Секстилія Герасе, вчителі та учні місцевої школи, члени та прихильники СУР.

Колектив учнів під проводом вчительок Нарциси Кирстян та Анки Штюбяну, гурт Гатна Дерменештської організації СУР та ансамбль «Полонинка» Палтської організації СУР подарували присутнім українські, румунські та релігійні пісні.

Парафіяльний священник подякував усім за участь, а Миколі Мирославу Петрецькому за постійну підтримку, надану громаді, нагадавши про його зусилля, докладені для початку роботи по внутрішньому розпису храму.

Захід відбувся за фінансової підтримки Союзу українців Румунії, для якого піклування про церкви та духовне життя парафіян є постійною турботою.

Відзначення видатних українців, уродженців Сучавського повіту

Сучавська філія Союзу українців Румунії організувала у неділю, 3 жовтня, спеціальну культурну подію, під час якої були згадані українські постаті Сучавщини.

У мальовничій осінній обстановці, у Бродині, голова місцевої організації СУР Олена Торак вирішила віддати належне українським постатям сучавського регіону, які від давно минулих часів до сьогодення гідно представили місцеве українство.

Ілля Саучук висловив слова вдячності особам, які досі здійснюють свою діяльність у повіті: Іван Ребушапка, Михайло Михайлюк, Іван Кідещук, Євсєбій Фрасенюк. У свою чергу, священник Михайло Кобзюк згадав тих, хто відійшов у вічність: Степана Ткачука, Вікентія Ніколайчука, Корнелія Регуша, Юрія Лукана, Василя Цаповця, Івана Боднарюка, Івана Негрюка, Йона Козмея, Траяна Малиша, Миколу Крамаря, Юрія Чигу, Мирославу Шандро, Миколу Гапенчука, Дениса Онищука, Ольгу Кобилянську, Юрія Ракочу, Василя Кліма, Іллію Кожокаря, Сильвестра Яричевського, Сидонію Никорович, Василя Манджеловського, Теофіла Ребошапку.

У заході взяли участь голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук, перша заступниця Нікуліна Клапон, заступники голови Сучавської філії СУР Олена Торак, Бриндуша Пислар, Ніколай Чокан, Надія Бойчук Лазер та Михайло Кобзюк, член Комітету Сучавської філії СУР та члени багатьох місцевих організацій СУР.

Група Гатна Дарманештської філії СУР та ансамбль «Полонинка» організації Палтінської організації, співали пісні українською та румунською мовами, а священник Михайло Кобзюк прочитав вірші покійного Степана Ткачука.

Захід відбувся за фінансової підтримки Союзу українців Румунії.

«Концерт української релігійної музики» у Тирнові Арадського повіту

В останню суботу вересня Арадська філія Союзу українців Румунії організувала 4-й Фестиваль «Концерт української релігійної музики». Захід, що відбувся у будинку культури села Дуд, громади Тирнова, розпочався з молитви, яку провели священники Петро Рагован та Акім Джані. Потім священнослужителі наголосили на важливості цього свята для збереження та популяризації українських релігійних пісень та віршів.

На фестивальній сцені виступили численні ансамблі, які виконали українські релігійні пісні, котрі свято зберігаються українською спільнотою і передаються з покоління в покоління. З-поміж ансамблів та хорів, які взяли участь у заході, згадаємо: хор баптистської церкви у с. Тирнова Арадського повіту, на чолі з вчителькою Ребекою Сучу, хор «Благовіст» з Кривого Марамурського повіту, на чолі зі священником Петром Рагованом та Веронікою Рагован, вокальний колектив «Цвітна полянка» з Кривої Тіміського повіту, вокальний колектив «Зелена ліщина» з с. Копашиль Караш-Северінського повіту, на чолі Іваном Лібером, група «Надія» з Тирнови, під проводом вчительки Анни Ганціг, а також солістка

Олександра Пеун-Мікулайчук, яка виконала кілька надзвичайно вражаючих композицій.

У заході взяли участь голова СУР Микола Мирослав Петрецький, голови Арадської, Клузької, Бухарестської, Караш-Северінської та Сучавської філій СУР, протоієрей Петро Рагован з Кривого Марамурського повіту, отець Акім Джані, настоятель церкви в селі Дуд, шкільний інспектор з української мови та літератури Тіміського повітового шкільного інспекторату Михайло Бобік, мер с. Тирнова, пані Емілія Кішка, директорка Тирновської загальноосвітньої школи, пані Соріна Пашка, заступник мера с. Тирнова Кетелін Опря, вчителі та інші представники органів місцевого самоврядування.

Фестиваль був справжньою радістю для численної аудиторії, завдяки виступу численних колективів, яким вдалося створити особливу атмосферу та передати особливий настрій.

Підготовка до перепису населення та житла, що відбудеться 2022 року

6 жовтня голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, провів робочу зустріч з державним секретарем Департаменту міжетнічних відносин Лаціко Еніке як члена Центральної комісії перепису населення та житла, на тему проведення перепису населення наступного року.

У дискусії, яка відбулася у центральному приміщенні СУР, також взяли участь від ДМВ: Ліліана Бербулеску, голова Служби з питань програм та взаємовідносин з громадянським суспільством і міжнародними організаціями Генерального секретаріату Уряду та Анамарія Пітер, директор кабінету, а від СУР: Богдан Мойсей, перший заступник голови СУР і Тереза Шендрою, секретар СУР.

Метою зустрічі було визначення шляхів вчасного інформування національних меншин про деталі організації та проведення перепису, щоб кожен представник української меншини зрозумів важливість усвідомлення та декларування своєї етнічної, мовної та релігійної приналежності. Було обговорено й способи організації та проведення опитування, а також права та обов'язки опитаних.

Перепис населення та житла відбудеться в період березень – липень 2022 року, учасники заходу обговорили етнокультурні наслідки цього процесу, а також етапи опитування і проаналізували аргументи, чому перепис важливий для етнічних спільнот Румунії.

Кубок Організації української молоді Румунії, заключний етап

Комісія з питань молоді та спорту Союзу українців Румунії та Сучавська філія СУР організували у суботу та неділю, 9-10 жовтня, національний етап чемпіонату з футболу «Кубок Організації української молоді Румунії», що відбувся у селі Шербівці Сучавського повіту.

У заключному етапі змагань взяли участь шість команд повітових організацій СУР: ОУМР Марамуреш, ОУМР Сучава, ОУМР Тіміш, ОУМР Сату Маре, ОУМР Караш Северін та ОУМР Ботошани.

У суботу відбулися матчі групового етапу, а в неділю були зіграні півфінали, малий фінал та фінал.

Після двох днів напружених поєдинків визначились переможці та призери змагання: перше місце – ОУМР Караш Северін, друге місце – ОУМР Марамуреш, третє місце – ОУМР Сучава, четверте місце – ОУМР Тіміш, п'яте місце – ОУМР Ботошани, шосте місце – ОУМР Сату Маре. Усі команди-учасниці отримали кубки та медалі. Так само було визначено кращих спортсменів у номінаціях: найкращий гравець, найкращий бомбардир, найкращий воротар.

(Закінчення на 6 стор.)

У грудні 2004 року по російському телебаченню в одній з програм Миколи Сванідзе «Погляд» відповідав на питання ведучого Андрій Сахаров, директор Інституту історії Росії. На запитання М. Сванідзе: коли, на думку А. Сахарова вперше почала вживатися назва «Україна», А. Сахаров відповів, що це слово почало вживатися з XVI-XVII ст.

Через те, що це твердження пролунало в ефірі на дуже широку аудиторію дезінформуючи слухачів, виникла потреба внести ясність у питання про час виникнення назви «Україна». Справді, хіба ж не цікаво громадянину України знати, коли виникла назва країни, в якій він живе?

Отже, давайте розберемося.

В 1989 році київське видавництво «Дніпро» видало в перекладі з давньоруської на сучасну українську мову «Літопис руський» за Іпатіївським списком, що колись, належав Іпатіївському монастирю біля міста Костроми в Росії. Переклад зробив Леонід Махновець протягом 1951-1988 років, який у передмові зазначив, що «Літопис руський» за Іпатіївським списком є своєрідною енциклопедією Русі від найдавніших часів до кінця XIII ст.».

«Літопис руський» ділять на три частини, – писав у передмові Л. Махновець, – які в науці дістали такі назви: «Повість минулих літ» («Повѣсть временнѣх лѣтъ»), «Київський літопис», «Галицько-Волинський літопис».

Пошукаємо ж слово «Україна» в цьому літописі.

«Галицько-Волинський літопис» під 1280 роком згадує: «...Лев захотів частини в землі Лядській – города на Вкраїні». Л. Махновець вважав, що тут мова йшла про Люблінську землю (стор. 432). У цьому ж літописі згадується під 1285 роком «село на Вкраїниці, за назвою Воїнь» (стор. 434). Навесні 1266 року згадуються «ляхи-україняни» (стор. 426).

В 1217-1218 роках згадується, як князь Данило Галицький «поїхав з братом [Васильком] і забрав Берестій, і Угровськ, і Верещин, і Столп'є, і Комов, і всю Україну» (стор. 375).

Це ще не всі літописні згадки про Україну.

У рік 1189 «Київський літопис» згадує Україну Галицьку (стор. 347). Цей же літопис під 1187 роком свідчить: «У тім же поході розболівся Володимир Глібович недугою тяжкою, од якої він і скончався. І принесли його в город його Переяславль на носилицях, і тут представився він, місяця квітня у вісімнадцятий день, і покладений ув у церкві святого Михайла, і плакали по ньому всі переяславці».

Він бо любив дружину і золота не збирав, майна не жалів, а давав дружині, був же він князь доблесний і сильний у бою,

Коли виникла назва «УКРАЇНА»?

і мужністю кріпкою відзначався, і всякими добродіями [був] сповнений. За ним же Україна багато потужила» (стор. 343).

З наведених вище літописних згадок про Україну видно, що у XII столітті величезна територія українських етнічних земель від лівого берега Дніпра на сході до міста Люблина у Польщі на заході вже називалася Україною. Східні українські землі на схід від Переяслав-

Звідки виникла назва «українська»?

Від назви держави Україна

ського князівства в цей час захопили половці.

Усе це свідчить про те, як погано директор Інституту російської історії знає літописні відомості про час існування назви «Україна», якщо не свідомо їх замовчує.

«Загалом у різних літописах слово «Україна» у різних варіантах написання – Україна», «Вкраїна», «Країна», «Вкраїниця», – як писав у своїй книзі «Україна» професор Сергій Шелухин, – зустрічається вісім разів».

У «Київському літописі» Москва вперше згадується в 1147 році, а Переяслав великий київський князь Володимир Святославович Великий заклау у 993 році.

В Україні, як це видно з попереднього викладу. Тож ні про яку околицю від Москви про Україну не може бути навіть мови.

Ім'я України читаємо і в «Татарському літописі» під 1241 роком, в переліку завойованих країн, земель держав, – відзначив професор Сергій Шелухин.

На мапі французького інженера Левассера де Боплана, зроблений ним у 1650 році, в лівому кутку вгорі заголовок: *Tyrus Generalis Ukrainae...* – Генеральна мапа України. Знали Україну у Франції й ще значно раніше. В архіві міністерства закордонних справ Франції зберігається мапа України, зроблена в 1572 році з наказу короля Карла IX для

його брата Генріха князя Анжуйського. «На цій мапі, – писав професор Сергій Шелухин, – територія по обох боках р. Дніпра має напис: «Ukraine» – Україна».

Професор Сергій Шелухин наводить кілька виписок з Євангелій від Луки та Марка з тексту Пересопницького Євангелія, перекладеного давньою українською мовою в 1556–1561 рр., в яких вживається слово «Україна». Наведемо лише один приклад. «И переехали до Украины Гадаринської, которая есть з другої стороны напротив Галилеи» (латинський текст Євангелія, Лука VIII, 26). У сучасному тексті Євангелія від святого Луки цей текст також є в дещо іншій редакції, а саме: «І вони припливли до землі Гадаринської, що навпроти Галілеї», – тобто на східний берег сучасного озера Кіннерет (Генісаретське озеро) в Палестині. Минуло 450 років з часу перекладу Пересопницького Євангелія, і вже згадки про Україну в новому перекладі немає. Проте варто нагадати, що Євангеліє від Луки було написане близько 90 року.

Російський дослідник XIX ст. А.С.Великанов вважав, що слово «Україна» походить від того ж кореня, що й санскритське слово «Укхраїа», тобто «горб, земляний бугор». Мовляв, «рубіж, що охоронявся сторожовими могилами (курганами), народ завжди називав Україною».

Професор Сергій Шелухин писав: «Дехто каже, наче наше національне ім'я походить од якогось азійського народу «укри», начебто нашого предка». І сам не надав цьому факту суттєвого значення.

Але до «укрів» варто придивитись пильніше. Ще візантійський імператор Костянтин VII Порфірородний для свого сина і спадкоємця Романа II (959-963) написав у 948-952 роках повчання «Про керування імперією», в якому багато різноманітних історичних відомостей про сусідні з імперією народи. У ньому, зокрема, говориться, що «за Таматархою (Тматорокань) біля сучасної станиці Таманської (на Кубані. – Е.І.) у 18-20 милях (або 30 км. – Е.І.) є річка під назвою Укрух...».

На західному кінці розселення слов'ян у VI-IX ст. від Середньої Ельби на схід до ріки Укри жили слов'яни.

Відомий дослідник слов'янських старожитностей А. Вельтман ще у XIX ст. писав, що у V ст. країна гунів по-німецькому називалась Гуненланд або Унгерланд. Роз'яснюючи слов'янську основу цієї німецької назви, він підкреслює, що «эта Унгерланд составляла славянскую крайну, или Украину, с Римом. Эти украинцы – укряне – укры, по польск. произн. венги – унгры, венгры, в сред. времена обратились в унгары».

Отже укри – це українці. Вони відомі вже у V ст., тобто в часи Кия вже існували такі поняття, як «Україна» та «українці».

Журнал «Київ», 2005

Хроніка діяльності СУРу

(Продовження з 4 стор.)

Поєдинки обслуговували досвідчені арбітри Футбольної асоціації Сучавського повіту.

На матчах і на церемонії нагородження були присутні голова Організації української молоді Румунії Чіпріан Лушкан, голова Сучавської філії СУР та перший заступник голови СУР Ілля Саучук, голова Ботошанської філії СУР та перший заступник голови СУР Віктор Семчук, голова місцевої організації СУР у Мікулі та скарбник СУР Василь Бучута, голова місцевої організації СУР села Кривий та член Національної ради СУР Іван Рекало, директорка Шербівської школи Сільвія Бойчук, а також члени організаційного комітету Фабіан Попович і Крістіан Семенюк.

Зустріч членів «Клубу української малечі» Клузької філії СУР

Після довгих і насичених літніх канікул члени «Клубу української малечі» Клузької філії СУР нарешті зустрілися!

Зустріч була проведена під гаслом «Школо, дорога школо!». Діти розповіли про свою школу чи садочок, послушали пісні про вчительку і школу.

А оскільки школа – це місце, де діти навчаються і цікаво проводять свій час, то й організатори цього заходу запропонували собі навчити дітей робити цікаві аплікації з листя та створювати з листя тварин і комах, кожен за своїм смаком та уподобанням.

А в грі з м'ячем діти не тільки закріпили свої знання назв тварин та птахів українською, а й весело провели свій час і повчилися один від одного.

5-ий Фестиваль-конкурс мистецтв «Юні українські таланти Румунії»

Комісія з питань культури Союзу українців Румунії організувала V-ий Національний фестиваль-конкурс мистецтв «Юні українські таланти Румунії». У ньому взяли участь 192 учні з Сучавського, Марамурського повітів та з Бухареста.

Конкурс проводиться у трьох категоріях: літе-

ратура, музика та живопис, а кожна категорія була поділена на 4 вікові групи. Учасники змагання отримали дипломи та грошові нагороди: перше місце – 500 лейв; друге місце – 400 лейв; третє місце – 300 лейв; відзнака – 200 лейв; премія за участь – 100 лейв.

Церемонія нагородження відбулася з 7 по 10 жовтня в школах, в яких вчаться нагороджені учні.

Сучавський повіт: Сучавський національний коледж ім. Міхая Емінеску; Серетська гімназія ім. Петру Мушата та Серетський технічний коледж ім. Лацку Воде; Радівецька гімназія ім. Богдана Воде та школи у Калінешт Енаке, Ботошенці, Шербівців, Балківців, Негостини та Палтіну. У церемонії нагородження взяли участь голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук, директори навчальних закладів та вчителі.

Марамурський повіт: школи з сіл Верхня Рівна та Ремети та Сігетський педагогічний ліцеї ім. Тараса Шевченка. У церемонії вручення премій взяли участь голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Марамурської філії СУР Мирослав Петрецький, перший заступник СУР Василь Пасенчук, директори навчальних закладів та вчителі. На церемонії нагородження в Реметах взяли участь мер села Іван Клаудіу Бринзанюк, заступник мера Адальберт Роман та священик Володимир Клем.

Метою та основним завданням Фестивалю-конкурсу є відродження, збереження і розвиток української культури в Румунії; виявлення юних талантів, встановлення творчих контактів між учасниками, обмін досвідом, а також створення умов для підтримки та розвитку дитячої та юнацької творчості.

Союз українців Румунії має нову філію у Бігорському повіті

Союз українців Румунії відкрив нову повітову філію у повіті Бігор, як крок назустріч українській спільноті в цьому регіоні. Церемонія відкриття нової філії відбулася 22 вересня у конференц-залі готелю Transit м. Орадя.

Із цієї нагоди було обрано членів Бюро Бігорської філії СУР, команду молодих людей, які прагнуть активно долучитися до захисту прав та відстоювання інтересів українців у цьому повіті. Нову філію очолюватиме Лавінія Мар'яна Пасенчук, Наталка Пап була обрана заступницею голови, Іван Василь Пасенчук обійматиме посаду секретаря, а Меланія Бокіш – скарбника.

У заході взяли участь голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький та його перший заступник Василь Пасенчук.

Голова СУР Микола Мирослав Петрецький сказав, що відтепер інтереси української громади у повіті Бігор будуть краще захищені. Він подякував усім присутнім за їхню активність та побажав успіхів у роботі новоствореної філії.

5-ий Фестиваль української релігійної пісні та поезії у Бухаресті

16-го жовтня Комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії організував 5-ий Фестиваль української релігійної пісні та поезії «Покрий нас чесним Твоїм Покровом, Пречиста Богородице».

На відкритті заходу голова Бухарестської філії СУР Михайло Трайста передав вітання голови СУР, депутата Миколи Мирослава Петрецького та розповів про важливість збереження та популяризації української релігійної пісні. Потім настоятель української парафії в Бухаресті Володимир Малкович відслужив короткий Те Деум на честь Пресвятої Богородиці.

На сцені Art Ballroom Events виступили: хор української церкви в Бухаресті, який виконав пісні присвячені Пресвятій Богородиці, відома скрипачка Наталя Панчек Колотило виконала низку релігійних пісень українських композиторів, а гітарист Дан Васілеску виконав християнські молитви та пісні.

На сцені заходу також виступили кілька поетів та акторів з Бухареста, вони прочитали християнські вірші українською та румунською мовами.

З іншого боку в неділю, 17 жовтня, українська церква в Бухаресті відзначила Храмове свято Покрови Пресвятої Богородиці. На урочистому богослужінні були присутні численні представники української громади в столиці Румунії, а також представники українського дипломатичного корпусу, акредитованого в Бухаресті.

(Продовження з 3 стор.)

ці колишня Каля Ферате в селі Верхня Рівна. Ця вулиця не має електромережі, до якої могли б підключитися мешканці. Проблема не нова і триває вже більше 10 років. Протягом усього цього періоду мешканці вулиці, про яку йде мова, надсилали численні запити та звернення, але досі не мають можливості підключитися до електричної мережі.

Микола Мирослав Петрецький представив Мірчі Гурану всі кроки, вжиті ним, з позиції представника української меншини, для початку будівництва електромережі по цій вулиці. Він з приємністю констатував, що його співрозмовнику були відомі як направлені ним запити до Міністерства енергетики, так і ситуація на місці. Мірча Гуран сказав, що вже була розпочата процедура щодо отримання необхідних дозволів для підключення мешканців зазначеної вулиці.

Водночас голова СУР порушив питання чаштих перебоїв з електропостачанням у населених пунктах в долинах річок Рускова та Вишава, а також про незадовільний стан мережі електропостачання у населених пунктах Вишавська Долина та Бістра. Мірча Гуран заявив, що йому відомі ці проблеми і запевнив, що він зробить усе можливе, щоб покращити якість послуг, наданих споживачам.

Друга зустріч відбулася Марамурській повітовій раді, де представник українців у румунсь-

З діяльності депутата МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

кому парламенті мав зустріч із заступником голови ради Дору Александром Лазером. Дискусії були зосереджені на актуальних питаннях, що становлять спільний інтерес для деяких АТО у повіті, в яких більшість населення складають українці, населені пункти, які не отримали коштів після коригування бюджету, здійсненого урядом Румунії. Вони також обговорили питання навчання українською мовою, як у педагогічному ліцеї імені Тараса Шевченка у Сігету Мармаціей, так і в інших школах, де вивчається українська мова. Останній пункт дискусії стосувався проблем, з якими стикаються українські церкви в повіті.

ЗУСТРІЧ З ДИРЕКТОРОМ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТУДІЇ TVR CLUJ АЛІНОМ ДЖЕЛЬМЕРЯНОМ

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький 20 вересня провів зустріч з директором регіональної студії TVR Cluj Аліном Джельмеряном. На зустрічі також були

присутні координаторка редакції нацменшин TVR Cluj Еніко Пакай та ведучею програми «Поліхромна Трансильванія» Марія Чинар-Жіґа.

Під час розмови були обговорені, зокрема, проблеми, з якими стикається TVR Cluj, з наголосом на шляхах їх вирішення. Були розглянуті такі теми, як: необхідність створення нової ради директорів, проведення консультацій з фахівцями TVR з різних питань, пов'язаних з належним функціонуванням територіальної студії TVR Cluj, оновлення чинного законодавства, необхідність переходу на телевізійні системи високої чіткості (HD), а також виділення додаткових коштів до бюджету територіальної студії TVR Cluj.

Наприкінці зустрічі сторони домовились посилити співпрацю шляхом укладення угоди про співробітництво між Союзом українців Румунії та TVR Cluj.

Того ж дня Микола Мирослав Петрецький взяв участь у програмі «Поліхромна Трансильванія», в рамках якої розповів про способи підтримки СУР освіти українською мовою, про проекти, реалізовані СУР у 2021 році (5-ті Національні збори вчителів, які викладають українську мову, літні табори та конкурси для українських дітей з різних куточків Румунії, тематичні змагання та шкільні олімпіади тощо), а також про співпрацю між СУР, з одного боку, та Міністерством освіти, шкільними інспекторатами та навчальними закладами, де викладається українська мова, з іншого боку.

Молитва Господня «Отче наш»

Ісус навчав Своїх апостолів, як молитися і що саме вони повинні просити у Отця Небесного, кажучи молитву «Отче наш», молитву яку промовляють християни зі всього світу. Можна стверджувати, що ця молитва єднає всіх християн. Молитва розпочинається зверненням до Небесного Отця: «Отче наш, що єси на небесах», потім слідує сім головних прохань до Бога та кінчається славослів'ям «Амінь». Перші два слова «Отче наш» є найважливішими. Ми усвідомлюємо той факт, що маємо Нашого Батька, який нас чує і завжди спішить нам на допомогу. Ми визнаємо, що Отець є батьком для всіх нас, не лише для однієї особи, що ми маємо сприймати всіх наших ближніх як діти Отця та наші браття. Ми визнаємо той факт, що Бог присутній повсюди як на землі, так і на небесах. На землі є невидимим, а на небі є видимим для небесного, ангельського світу.

Першим проханням «Нехай святиться ім'я Твоє» ми не хочемо і не можемо додати чогось до величі Божого імені. Ми не просимо, щоб Бог став більш святим, величним, ніж Він є. Ми просимо, щоб у нашому житті, у наших душах свяtilося Боже ім'я.

Друге прохання «Нехай прийде Царство Твоє». Перша думка веде нас до того, що Царство – це життя у вічності з ангелами Божими. Але Царство означає присутність Бога у наших серцях. Там, де є Бог, там є і Його Царство. Побожні люди живуть у Божому Царстві ще в цьому земному житті. Господь навчає нас молитися про Царство благодаті Божої, що виявляється в праведності, в згоді та радості у Святому Дусі, щоб над нами у всьому царював Господь, а не ворог.

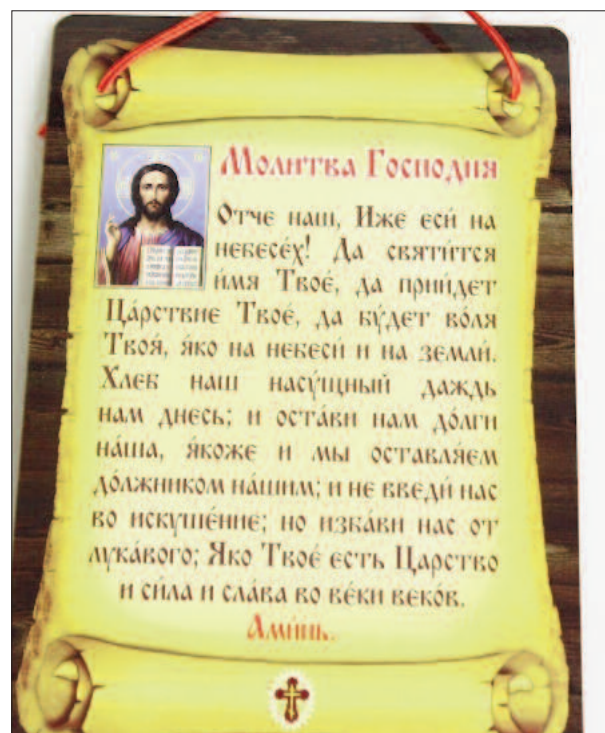
Третє прохання «Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі». Цим проханням Господь навчає нас просити Отця Небесного, щоб не наша воля здійснювалась, а Його Свята Воля, яка завжди направляє нас на добрий шлях. Людина є та яка має розуміти та, просити, щоб воля Його сповнялася у всьому світі та у нашому житті. Бог

ніколи не буде нікому бажати щось зле. На жаль, ми так молимося, кожний з нас бажає більше сповнити свою власну волю, ніж Божу. Наведемо конкретний приклад стосовно погоди: одна людина хоче сонця, інша дощу, інша снігу і.т.д. Бажаємо, щоб навіть погода була за власним бажанням, а що вже говорити про інші власні потреби?

Четверте прохання «Хліб наш насущний дай нам сьогодні». Їжу, яку споживає людина кормить її тіло та дає їй сили жити тут на землі. Відомий той факт, що певну їжу аби яка була добра та смачна, людина буде споживати її раз, два чи три рази, а потім вже більше не треба її, але хліба споживає щодня. У вигляді хліба вибрав Христос, щоб людина споживала Його Тіло - духовну їжу, яка забезпечує нам вічне життя. Отож, цим проханням просимо у Бога всього необхідного як для тіла, так і для душі.

П'яте прохання: «І прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим». Всі ми хочемо щоб Бог нас простив. У цьому світі ми кожного дня провиняємось перед Отцем Небесним. Отець нам не числить усі провини та прощає наші гріхи. Але між нами є такі люди, які ненавидять один одного через різні причини. Не треба тримати зла один на одного, а поспішати примиритися. Бо якщо ми гніваємось на іншу особу, то як ми можемо просити милості у Бога. Бог простить нам тоді, коли ми простимо винуватцям нашим.

Шосте прохання: «І не введи нас у спокусу» Спокушати людину, це є робота диявола. Бог не спокушає нас але дозволяє спокусу, щоб ми укріпили наше духовне життя. Св.Силуан каже: «Заберіть зі світу спокуси, і ніхто не спасеться». Взагалі спокуса - це такі скрутні ситуації, коли є небезпека впасти в гріх, похитнутися у вірі або схилитися у бік беззаконня. Боротьба із спокусами наближає нас до Бога. Ми просимо Отця Небесного, щоб не вводив нас у спокусу випробуванням і не допускав диявола спокушати нас гріхом. А коли б і сталося так, то дав би силу випро-

бування терпляче перенести, а проти спокус диявольських вистояти.

Сьомим проханням «Але визволи нас від лукавого» ми просимо про визволення нас від усіх інших бід: від хвороби, голоду, війни, пожежі тощо. Лукавий є диявол та справи його, який завжди противиться Богові. Лукавий бажає людині лише лиха та смерті. Ми просимо Господа, щоб Він відвернув усе це від нас. Кожний день, який ми бачимо світло це Божий дар та Його визволення від лукавого та від смерті.

Славослів'я «Амінь» означає тверду впевненість, що те, що ми просимо здійсниться без сумніву, вірно та істинно.

Молитва «Отче наш» вважається однією з найголовніших та обов'язковою для вивчення кожним православним християнином. Промовляйте молитву з легким серцем і ваші прохання будуть почуті Господом. Прохання молитви будуть сповнені, якщо ви зможете позбутися від злих вчинків, ненависті та щиро зможете відчувати блага Царства Небесного.

Отець Іван ЮРЧА

Хор Благовісник у Польщі

Хор Сігетської парафії – Благовісник – брав участь (21-26 вересня) в Міжнародному Фестивалі церковного Православного співу «Хайновка». Цьогорічний випуск 40-ий – ювілейний. Брили участь хори з: Польщі, України, Румунії, Північної Македонії, Латвії, Литви, Анголи, Словаччини, Білорусі, Угорщини і Швеції.

Протягом років у цьому фестивалі брили участь більш ніж 900 хорів з Європи, Азії, Північної Америки, Австралії та Африки. Це один з найважливіших фестивалів музики в Польщі, відбуваючись під покровительством Президента Польщі. Одночасно є один з найважливіших фестивалів церковної православної музики світу, даючи нагоду учасникам познайомитись з православним хоральним співом з різних частин світу.

Хор нашої парафії був запрошений паном Миколаєм Бушко, організатором і директором фестивалю.

Перший концерт відбувся в перший день фестивалю, в Білостоцькій Філармонії. Тут проспівали на українській і старослов'янській мові: Перший Антифон, Як же Ти славний – Бортнянського, О Тобі, Христос воскрес – Турчанінова, Во Царстві Твоєму – Ромуалда Твардовського. Там для спільного співу хорів навчилися і О Гауде Матер Полонія і Многая лета – Патріаршее. Крім цього, вони проспівали ще два концерти: в Музеї Ролніцтва (Чехановець) і в Культурному Центрі у Щучині.

У цьому фестивалі не були присутні всі члени нашого хору, а тільки слідуєчі: Маргарета Лаурук (керівник), Юлія Маскалюк, Ірина Сакала, Ліліяна та Анамарія Прівігей, Ана Марущак, Таня Роман, Василь Пронюк, Марія Штеляк, Данієла Геря, Космін Петкоф, Міка Уліч, Ана Шмуляк, Валентина Кулак, Рамона Рішко, Ліліяна Петровай і Марта Лазарчук.

Участь хору сігетської парафії у цьому фестивалі була можлива підтримкою Союзу українців Румунії (Мараморська філія, голова Мирослав Петрецький), як наслідок партнерства між Українською Православною Парафією Сігету і СУР, який підтримує культуру і звичаї українців Румунії. Велика подяка СУРу за цю унікальну нагоду для нашого хору.

Хор Благовісник представив з великою честю не тільки нашу парафію, але і всю українську громаду Румунії. Поздоровляємо наших хористів і дякуємо Господеві, що маємо їх у нашій церкві і що вони окрашують наші спільні молитви.

Отець Маріус М. ЛАУРУК

Фото автора

До 81-річчя з дня народження МИХАЙЛА МИХАЙЛЮКА

**Стрічаймо день,
Приймаймо день,
Набуваймося в дні,
Наповнюймо день собою.**

**Живімо день за днем,
Бо тільки так знайдем
Розгадку супокою.**
(За Моліннями Данила Заточника)

З першим жовтнем осінь входить всією наповненістю у свої права. Це її перший крок до завершення річного порядку в нашому світі: перелітних птахів відправила у теплі краї, озимину засіяла, квапиться зібрати плоди городів і садів та забезпечитись по-господарськи на довге зимування.

*

Людина спостерегла з прадавніх часів, що важливим є перший крок до будь-якого діла але найважливішим є крок до його завершення. Римляни увічнили цю істину афоризмом «Фініс коронат опус!», а наші пращури висловом «Кінець – ділу вінець!»

Народитись людині першого жовтня – це чиста випадковість, вигукнули б деякі... Навперекір їм **Михайло Михайлюк – журналіст, поет, прозаїк, літературний критик, перекладач, редактор і видавець** – народився першого жовтня і з позитивною впевненістю, гідною міфологічного порівняння, вдало робив перші кроки в житті, у професії – а це журналістика – і в літературній творчості, бо вирішував так тільки тоді, коли був упевнений, що ділу настав час і буде воно завершене.

Твердження не потребує вишуканих аргументів, достатньо тільки подати мінімальний синопсис його професійного та літературного доробку.

У 1971-му році зробив перший крок до поезії збіркою «Інтермеццо», крок укріплений у 1999 збіркою «Дзвонар».

У 1972 – перший крок-внесок до просування української прози збірником, включно і біографічними довідками, «Наші весни».

У 1974 – перший крок до короткої прози збіркою «Біле-пребіле поле», крок укріплений 1988 року другою збіркою «Криниця під каменем».

У 1975 – перший крок до поезії для дітей збіркою «Мурчик-кіт упав з воріт», перевиданого та доповненого у 2008 під назвою «Білик-кіт упав з воріт».

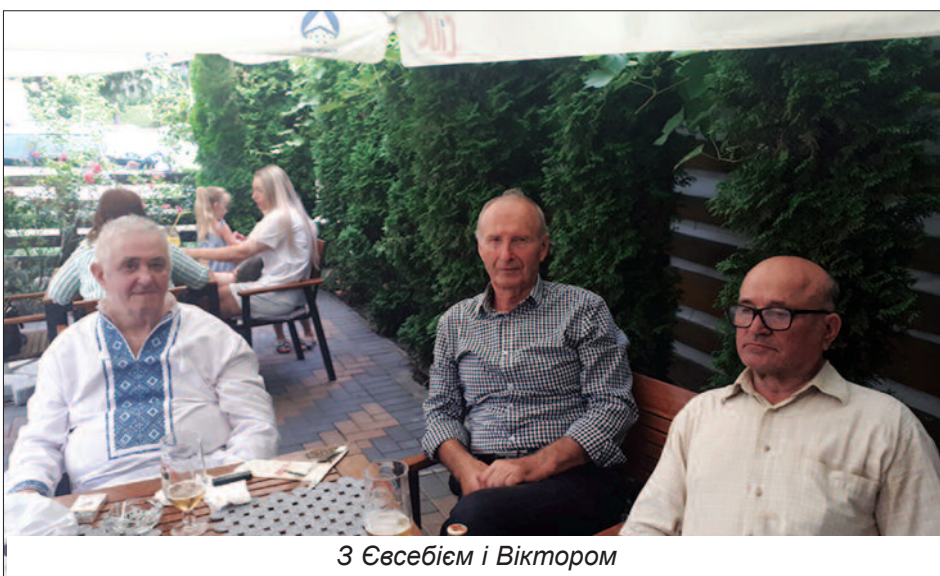
У 1981 – перший крок до великої прози романом «Не вір крику нічного птаха», крок укріплений через сім років другим романом «Міст без поруччя».

У 1983 – перший крок до літературної критики збіркою розвідок «Слово про слово: Думки про українську поезію в Румунії».

Перший крок до журналістики відноситься, напевно, до студентських років, але це був крок

до його самовпевнення і внутрішнього врівноваження, це був крок, що відповідав якомусь-то його внутрішньому клику, це був крок до безпосереднього пізнання рідного світу і не тільки, до відкриття правдивих відповідей на одвічні життєво-буттєві запитання, а найголовніше до відкриття нових питань.

Його кроки були правильні до самого сьогодення, бо ним вийшов у плині часу на найвищі, попередньо визначені, магістралі письменниць-

З Євсебієм і Віктором

кого красного слова та влучного слова журналіста, а останнє увічнив двома збірками: «45 років з українським пером» (2009) та «Газетярські штрихи» (2015). На подібні кроки заохочував і заохочує щиро молоде покоління.

У його доробку є ще збірки трафунків і малої прози «Синій смуток фіордів» і «Заглухлий дзвін».

Здавалося б, що сягнувши такого престижного віку і творчого доробку, вельмиповажному ювіляру все пішло в житті гладко, буквинці кажуть «як по маслі», але обізнаному в його біографії миттєво пригадується прадавня народна мудрість: *Кожне досягнення має свою ціну-жертву...*

Михайло Михайлюк зрозумів це, я б сказав – вчасно і свідомо, і непомірно йшов дорогою життєво-буттєвих випробувань, на доріжних перехрестях обирав шлях Правди і Порядку, хоч тернистий у значній мірі, але завершував його за бажаннями душі, серця та власного творчого Я.

Підказує мені в цьому і його вірш *Застереження* із збірки «Інтермеццо»:

**Не сумуй, що забрали
Птахи з собою
Літо у вирій,
Що гребуть крилами небо
Стигле у сині.
Може, воно так і треба...**

Мабуть, успішний поетичний деб'ют у першому (к)році четвертого десятиліття життя, викликав певне внутрішнє «сумування» з приводу бажаного скорішого літературного вияву, отже ліричні «крила» піднімали його ще з ліцейського віку. І тут миттєво спрацювали вивчене і вже солідно надбаний досвід: *Можна, воно так і треба*. Прочитавши вперше вірш, я був упевнений що цей рядок є лейтмотивом кожного компонента цього ліричного дискурсу, а не синтагма «не сумуй», але крапки застерегли мене, що рядок повторяється контекстуально:

**Не сумуй, що пливуть кораблі
десь без тебе...
Може, ти ще не бачив
На хвилях світанку,
Зеленого місяця**

Із сиренами в танку.

Душевний стан незадоволення набирає інтенсивності здається, бо ровесники-побратими по перу давно позначили себе «десь» у часопросторовім безмежжі літератури, але духовний цербер застерігає повторно ліричному Я: *Може, так і треба, бо ти ще не відав того забороненого світу!...*

**Не сумуй, що не вмів гамувати
Коней тупіт далекий.
Ти, мабуть, ще не бачив,
Як квітує лілея.
З твого ребра
Ще не народилася жінка.**

Свідомий того, що талану не бракувало ліричному автору, але юного вершника манили спочатку дрібні пристанища, хоч ця магія властива такому віку, а це віддаляло його стикання з віховими випробуваннями людського буття –

А каштан не вмирає

кохання будучи найпотужнішим для молодого людини іспитом у переході до зрілості, бо в коханні – як кажуть мудреці – все стає можливе і веде людину в нові невідані світи – додали б ми.

**Чому як брила розлука?
Чому ламається гілка?
І, нарешті,
Що ти знаєш про себе?
Твій світ – лиш в очах.
Чи пробував тримати
Його на плечах,
Навіть якщо в тебе
Ліве плече вище?**

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Закінчення на 9 стор.)

Новий паркан батьківського подвір'я

ПІД ЗНАКОМ ПЕРШОГО КРОКУ

(Продовження з 8 стор.)

Поклонники богині Софії сходяться у висновку, що секрет розв'язки найскладнішого стоїть не у відповіді, а в знайденні відповідного запитання. Останній складник вірша просякнутий саме такими влучними запитаннями ліричного героя, які одночасно стають і запитаннями читача, і породжують безліч відповідей, від прямого значення до найвишуканішого метафоричного, обов'язково і метатекстуального.

Літературна вартість твору полягає саме у спонуканні читача відкрити, окрім того що «лиш в очах», інші світи, пізнати їх, пізнати самого себе, щоб не розгубитись на роздоріжжях... Мислителі назвали це шляхом постійного самоудосконалення, на якому зустрічаємо час від часу сторожів слова Правди, а Михайло Михайлюк є одним із них.

Я наважусь подати відповіді у прямому значенні: Розлука з ріднею, з отчим порогом, з дитинством і т.п., насправді є важка «як брила», але розлука в коханні це «величезна гранітна скала»...; Гілка ламається тому, що не набрала ще відповідного обводу і твердості...; Про себе починаєш знати тільки тоді, коли добре впізнаєш «світ», в якому ти народився, виріс і виховався, з додатком про багато інших «світів»...; «В тебе/ліве плече вище», тому що ти переповнив своє серце любов'ю до світу, а однобоко нести його – це завжди прибільшений тягар... і без прибільшеної оплати!

Читачі «Українського вісника», а головне літературного доробку Михайла Михайлюка, знайдуть, я переконаний в цьому, і свої відповіді, і в переносному значенні, а головне і нові запитання...

Вельмиповажний ювіляре, неодноразово у наших розмовах ти показував якийсь-то песимізм (з причини знаної тільки нами), зовсім непритаманний твоєму єству, і тому спробую утішити тебе так, по-нашому, по-буковинському, по-господарськи: **Лиш подивись, який гарний новий паркан біля отчої хати, подивись як зрубаний каштан біля церкви почерез дорогу пустив молоді гілки, які не ламаються, бачиш пляч у Сереті переповнений людьми і товарами, а вікторники чекають тебе кожного вітвірка за гальбою пива – значить не все так погано у нашій хаті й на передхатті...**

І дружнє традиційне привітання:

**Вітаю з 81-річчям!
Дарую щастя й довголіття,
Здоров'я міцного, бочку вина,
Щоб кожна хвилинка щаслива була!**

На Серетському пляцу

У колі друзів

УКРАЇНЬСКА МОЛОДЬ НА БУКОВИНІ

Наші молоді українці є гідними громадянами держави й роблять внесок у її розвиток, але головне є те, що вони одночасно шанують і свою рідну українську мову, знають українську літературу...

Народився 30 березня 1995 у селі Балківці, в українській сім'ї освічених людей – мати інженер агроном, а батько довгий час був примарем села. Із раннього дитинства відмічається гострим розумом, в 5 років називає всі столиці Європи.

Мій бувший учень виокремлюється від своїх однокласників глибокою чутливістю... Пригадую, що ми відзначали Голодомор в Україні 1931-1933рр. та представляли учням жаклиний гиноцед проте українського народу. У Серджіу з'явилися сльози на очах і він зненацька зблід.

Під час восьмирічної школи у рідному селі Серджіу отримує прекрасні результати по всіх предметах. До рідної української мови завжди звертається із любов'ю та повагою, на всіх шкільних та позашкільних подіях, на олімпіадах і різних конкурсах отримує почесні місця. Також пильно старався збирати тутешній фольклор, записуючи від старших людей, носіїв народної творчості, цікаві пісні.

Окрім розумових властивостей, відкриває приємний характер – увічливий, завжди доброзичливий учень...

Ще з малих класів нахил до духовного змальовує його майбутню професію. Так

ШМІГЕЛСЬКИЙ СЕРДЖІУ

що закінчує теологічний семінар ім. Митрополита Дософтея в місті Сучаві, Факультет православної теології ім. Думітру Стинілоас в місті Ясах із роботою «Іронія у Святому Письмі».

Також, проходить курси мастерату «Теорія і практика релігійного виховання» із роботою «Боротьба із чаклунством та його вплив на релігійну свідомість».

Тепер Серджіу працює викладачем релігії у восьмирічних школах Грамешт та Радівців. Окрім цього, виконує душевну професію як церковний співак у храмі рідного

села Балківці, де виконує пісні та промовляє українською мовою.

Закоханий в етнографію, старається збирати й зберігати різні побутові предмети та предмети селянського одягу, пам'ятки народної літератури румунів й українців які проживають на території між Сучавою та Серетом, місце злиття трьох етнографічних зон Буковини: Сучава – Радівці – Чернівці.

Із любов'ю до всього, що означає минуле рідної меншини, Серджіу облаштував парфільний архів храму села Балківці, зберіг об'єкти спадщини, які належать церкві.

У вільний час займається землеробством і садівництвом.

Про рідну мову Серджіу каже: «Мій світ почав і проводиться у мелодійному голосі нашої української мови. На її звуках солодко змальовуються мати, молитва, віра, село.»

Із української літератури любить великого Шевченка, із його «Кобзаря», насамперед поему «Царі». «Для сучасності, коли люди відчужуються між собою, рай означає наше єднання, наша солідарність, наше проявлення в добрі, яке продовжується у вічності: Ходімо в села, там люди/ А там де люди, добре буде,/ Там будемо жити, людей любить,/ Святого господа хвалить.»

Літа плывуть рікою, а час залишає нам тільки гарні спогади про наших учнів й радість бачити їх вже дорослими, як з гідністю ступають життєвим шляхом.

Анка МАЙДАНЮК-ШТУБІАНУ
Фото авторки

ПАЇСІЙ ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ – ЯК НАШ СУЧАСНИК

Паїсій Величковський був канонізований Російською православною церквою як преподобний в 1988 році, з нагоди святкування „1000-річчя введення християнства на Русі”. То був перший важливіший акт вшанування його пам’яті, — як українсько-румунського церковного діяча, богослова, філософа і письменника. Румунська православна церква узагальнила культ Паїсія Величковського як преподобного в 1992 році.

У наш час стали говорити і писати більше і частіше про цього Святого і навіть називати його сучасником. І справді, актуальність видатного духовного подвижника вираховується чимраз чіткіше тепер, коли справжнього чернецого життя стає все менше і менше. Нібито виглядає, що йдеться до добра, бо монастирів дуже багато, святих друкованих книг дуже багато, людей в церквах також багато, але справжнього духовного життя – мало. В такому контексті, варто привернути увагу до цієї надзвичайної особистості, яка стоїть як українського, так і румунського народів.

Паїсій Величковський, на думку багатьох пасторів та науковців, — це та постать, велич якої тільки помножилась за віки, які проминули. Його внесок в духовну спадщину світового православ’я – надзвичайно великий і він для нас актуальний сьогодні, як ніколи. Він передав нам величезний духовний спадок кількох століть, можливо і десятиків століть, який виражався в письмових літературних творах аскетів православної церкви.

Майбутній Святий народився в Україні, у славному козацькому місті Полтаві 21 грудня 1722 року. Батьки назвали наймолодшого сина Петром і дуже любили його, бо лише два сини із дванадцятих не померли ще в дитинстві. Коли Петру було всього чотири роки, помер батько і хлопець зростав лише з матір’ю. Читати навчився вдома з допомогою свого брата, який, як і його дід та батько, був священником. Ще змалку позичав богослужбових книг із церкви і багато читав. У десятому віці вже повністю прочитав Біблію. Мав прекрасний талант до співу та декламування віршів. Зважаючи на такий потяг Божого слова, — котрий передавався йому як спадок свого роду, — матір вирішила представити сина, у 13-ти років, Київському митрополиту, щоб випросити грамоту і для нього на Полтавську протопопію, якою родина Величковських керувала ще з середини XVII ст. Петро виступив з чудовим декламуванням віршів. Приємно схвилюваний, той видав грамоту на протопопію з вимогою: навчання у Києво-Могилянській академії.

В 1735-ому році Петро починає навчання, перебуває в Києві чотири роки, але наука видається йому занадто світська, схоластична. В академії молодий студент потрапив до гуртка, де все більше почав

захоплюватись аскетизмом. В той момент у Петра вже були сформовані життєві принципи, за якими він проживе все своє життя: 1) *Не суди свого ближнього, хоч би ти на власні очі бачив гріхи його.* 2) *Ні до кого не виявляй ненависті.* 3) *Цілим серцем прощай кривди.*

Через чотири роки він залишає академію, аргументуючи, що хоче прийняти чернецтво, бо не хоче вивчати світські науки, котрі не приносять жодної користі для душі і що він не намагається надавати ваги матеріальним благам, — як робили інші —, бо *«вся мудрість світська — тільки на землі»*.

У своїй автобіографії майбутній Святий явно відзначає величезну роль цього поворотного кроку, який означав остаточне відірвання від світського життя. А щодо впливу прочитаних дотоді богословських книг, так писав: *„Від читання святих книг, найбільше ж від житій преподобних отців наших, що у святому і ангельському образі Богові догодили, почала і в моїй душі народжуватися ревність до залишення світу і прийняття святого монашого образу, яка, допоки перебував у світі, не зменшувалася в душі моїй.”*

Після того як залишив в 1739 році Києво-Могилянську академію, Петро Величковський перебував у кількох скитах та монастирях, звідки був примушений тікати через посилення тиску з боку уніатства. Він згодом опинився на деякий час у Медведіському монастирі, де кілька років провів спокійне аскетичне життя. В 1741 році був пострижений в ченці під ім’ям Платон. Але незабаром і сюди дійшов тиск уніатів. Таким чином, в 1742 році молодий монах ісихаст Платон змушений був залишити Україну назавжди і продовжувати свої пошуки, щоб знайти справжнє чернече життя. Ще будучи студентом, він пообіцяв собі не вступати до багатих монастирів через ризик спокуси. Так як Російська імперія ставала чимраз прагматичнішою за зразком західних країн, пошуки повинні були відбуватися поза її межами. Почалися вони саме в Румунії, де Платон потрапляє спочатку до Тростянського скиту, а звідти переходить до Киркульського, бо там йому обіцяли більше спокою, тиші та безмовності. Такі були основні умови для ісихазму — аскетична течія східного християнства. Згодом ісихазм став основою світосприймання Величковського, тому його основні погляди формувалися під впливом цього релігійно-філософського вчення.

Оба скити перебували під духовним керівництвом відомого старця Василія Великого зі скиту Пояна Мерулуй, котрий був також українцем і також уродженцем Полтави. Він мав великий вплив на духовне удосконалення свого земляка Платона, якого навчив про «умну молитву», так звану безустанну молитву серця або Ісусову (*«Господи, Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй*

мене грішного». Від цього часу молодий чернець став вважати Василія своїм духовним наставником.

Платон прожив у цих скитах чотири роки і за цей час добре вивчив румунську мову (її він називав молдавською), зустрівся з впливом афонського учення на місцеве, а також разом з іншими монахами-земляками поширював і українські духовні традиції.

Та настав час, коли молодий чернець Платон вирішує, що далі його шлях лежить на Святу Гору — одне з найвизначніших місць світового православ’я. Тому, в 1746-ому році, Платон разом з товаришем ієромонахом Трифоном, відправився на Афон. На жаль, там через чотири дні Трифон помер від лихоманки. Переживши втрату товариша, Платон продовжує своє життя аскета, багато читає, молиться і тримає піст. Жив він відлюдькувато і шукав собі духовного наставника серед місцевих старців, але так і не знайшов. Сам Платон про своє життя в цих роках згадував так: *«Коли я прибув на Святу Гору, я жив так убого, що не міг заплатити три гроші боргу братові... Тілом я був немічний, безсилий тому міг існувати тільки на саму жебранину... І коли б святі отці слов’яни, що живуть на Святій Горі, не допомагали мені, я жодним способом не міг би тут вижити... Багато разів і зимою ходив я босий і без сорочки, і так я жив чотири роки...»*

Коли в 1750-ому році на Афон випадково прибув на кілька днів з Молдови схимонах Василій Пояномерульський, Платон подав йому прохання, щоб той облік його в мантию та перейменував рясофорного чернеця на мантийного старця Паїсія.

Ставши вже старцем, Паїсій продовжував пошуки наставника для себе, та врешті зрозумів, що вже сам приготований стати наставником для інших. Лише через три місяці після висвячення його в старці до нього прибув з Молдови молодий монах Вісаріон, який запросив Паїсія стати його вчителем і наставником. Він довго відмовлявся, бо вже привик до самотнього життя, вважаючи, що лише так можна обійтися, щоб не образити свого ближнього. Тоді Вісаріон застеріг Паїсія, що задовге практикування аскетизму може призвести до ризику: стати гордим. Зрештою він прийняв того в учні і так почала формуватися братія старця Паїсія, яка відіграла велику роль в поширенні його учення по всьому православному світу.

До Паїсія почало приходити все більше і більше людей, які хотіли приєднатися до нього, або ж просто за порадою.

На Афоні пробув Паїсій 17 років, спочатку в монастирі Пантократор, а далі в новобудованому монастирі Св. Іллі. Коли До Паїсія почали сходитися чимраз більше нових ченців — українці, греки та румуни, — (згодом на Афон стали прибували і емігранти-козаки, з колишньої армії гетьмана Мазепи, — бажаючи в молитві й духовному подвигу дожити свого віку), тоді він попросив у Пантократорового монастиря просторішого приміщення і так одержав порожню келію святого проорока Іллі. Це було в 1759 році, і відтоді на Афоні постав Іллінський козацький український Скит.

Тут старець Паїсій перекладав з грецької на церковнослов’янську, перевіряв і удосконалював тексти збірки «Добротолюбіє» і твори засновників християнської аскези.

17 років працював Паїсій Величковський над перекладами і здобув велику славу обдарованого старця, бо він належав до тих учених монахів, які служили Богу також і книжною справою. Робота Паїсія — це переписування, перекладання і удосконалення вже існуючих перекладів на ново-церковнослов’янську мову. Для цього Паїсій вивчав грецьку і румунську мови. За десятиліття праці Паїсій залишив по собі понад 300 різних рукописних перекладів та виправлень аскетичних та богословських творів. У роботі Паїсію допомагала його братія, для якої переписування рукописів було одним з головних занять.

З готових перекладів братчики зробили декілька списків, які учні Паїсія розповсюджували по всіх православних землях. Правопис творів Паїсія — мішаний тогочасний напівуставний церковний правопис XVIII ст., який складався із церковнослов’янських, українських, болгарських і грецьких мовних елементів, також і російських. Сотні праць Паїсія можна поділити на переклади, окремі твори, послання і полеміки. З них сьогодні досліджена і опублікована лише частина.

Проте настає час, коли Паїсій Величковський вирішує повернутися до Молдавії. Головною причиною була нестача вільного місця для нових членів братії, яка все зростала і число учнів уже було зверх 60-ти. Таким чином, в 1763 році Паїсій подався разом з братією на двох кораблях до Галацу, звідти до Яса, де вони були добре прийняті. Тодішній молдавський митрополит Гавріїл і молдаський господар Григорій Каллімах виділили для них славний монастир Драгомирна.

В 1764 році до нього прибув товариш часів Київської академії, Олексій Филевич, який декілька місяців перебував у нього в гостях. Паїсій попросив облікти його в схиму, що той і зробив. У новому монастирі, який знаходився тоді у поганому стані, Паїсій взявся за впорядкування життя. Зокрема домігся створення двох хорів, один з яких співав румун-

Валерія ШОВКАЛЮК

(Закінчення на 11 стор.)

IV-ий випуск фестивалю української релігійної пісні в Арагі

Пісня – чи вона сумна, чи весела, чи навіває на нас смуток, чи викликає на обличчі усмішку, – вона завжди нас окрилює, вона завжди з'єднує нас до купи де б ми не знаходились.

Цього разу ми знаходимося у комуні Тирнова, с. Дуд, Арадський повіт, де відбувся **IV-ий випуск фестивалю української релігійної пісні**. Організатор Арадська філія Союзу українців Румунії.

Релігійна пісня – це частина духовного життя народу, коли ми її слухаємо, вона зачаровує всіх нас, нашу душу, наше серце.

Усі заходи українці розпочинають молитвою «Отче наш». І цього разу в повному залі культурного дому села Дуд голова Арадської філії СУРУ Гаврило Миколайчук привітав присутніх і запросив на сцену отця української православної церкви села Кривий (Марамуреський повіт), протопопа Петра Рагована та отця пароха церкви села Дуд Джана Акіма, які розпочали молитву «Отче наш».

Після молитви ведуча фестивалю Марія Себастьян представила гостей, які брали участь у заході: голову Союзу українців Румунії, депутата Миколу Мирослава Петрецького, Івана Гербіля, заступника голови СУРУ, заступника Михайла Трайсту, секретаря СУРУ Терезу Шендрою, радника Костела Іліє, редактора газети «Кур'єрул українців» Штефаніу П'єтрян, представника Православної української церкви мараморського села Кривий, протопопа Петра Рагована, отця села Дуд Джана Акіма, примаря комуни Тирнова Еміліу Ігнішка, заступника примаря Каталіна Опрю, директора гімназійної школи села Тирнова Соріну Пашка, інспектора Тіміського повітового шкільного інспекторату Михайла Бобіка.

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький сказав, що *«найкращим засобом єднання християн може бути саме фестиваль української релігійної пісні. Дуже приємно, що ідея організування фестивалів знайшла своє втілення і в наших повітових філіях Союзу українців Румунії і надіюсь, що кожна церква буде старатись, щоб ці фестивалі відбувались на найвищому рівні.»*

Зі словами вдячності за участь у фестивалі звернувся і голова Клузької філії СУРУ Іван Гербіль, котрий, як представник Клузького університету ім. Бабеша Бойоя просив учителів, щоб приготувляли дітей аби поступали до української секції факультету.

Серед гостей фестивалю релігійної пісні була і примар комуни Тирнова Еміліу Ігнішка, котра сказала: *«Дуже приємно, що ідея організування фестивалю релігійної пісні знайшла своє втілення у нашій комуні, бо цей захід є прикладом цивілізованого діалогу між християнами різних конфесій і я рада, що у залі так багато людей, між якими панує тепла атмосфера та мир в душах.»*

Учасники фестивалю релігійної пісні – це артистичні гуртки різних християнських конфесій, різних професій, захоплених красою української пісні та любов'ю до співу, які пов'язали своє життя з релігійною піснею. Усі вони із захопленням виконали як українською, так і румунською мовою релігійні пісні. Це є яскравим прикладом любові до Господа, до звичаїв, обрядів і традицій.

Відкрив фестиваль гурток баптистської церкви с. Тирнова, керівник учителька Ребека Сучу, котрий виконав кілька релігійних пісень.

Перед виступом хору української православної церкви «Благовіст», села Кривий вікар Петро Рагован подякував організаторам за

запрошення і сказав: *«Такі спільні заходи, коли християнські конфесії збираються разом прославляти Господа – це видатна подія не лише у межах філії Арад, але й у межах Української Православної та Греко-католицької Церков»* і побажав, щоб кожна церква мала хоча б один церковний хор. Керівники хору «Благовіст» отець Петро Рагован та Вероніка Рагован.

З релігійними піснями на фестивалі виступили і вокальний колектив «Цвітна полянка» з Кривови (Тіміський повіт), вокальний колектив «Зелена ліщина» с. Копашиль Карашсеверінського повіту на чолі з Іваном Лібером, група «Надія» с. Тирнова, під проводом вчительки Анни Ганціг.

Солістка Олександра Пеун Миколайчук своїм чудовим голосом, зачарувала зал, вона виконала надзвичайно вражаючу релігійну пісню.

Фестиваль завершився словом подяки голови Арадської філії СУРУ Гаврила Миколайчука. Він подякував парафіям, які мали свої музичні гурти на фестивалі релігійної пісні, підтриманому Союзом Українців Румунії. Зауважив, що з кожним роком зростає число учасників фестивалю.

Тереза МАЛЯРЧУК-ШЕНДРОЮ

Фото авторки

ПАЇСІЙ ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ – ЯК НАШ СУЧАСНИК

(Продовження з 10 стор.)

ською, а другий церковнослов'янською, що було великим досягненням того часу для тих земель. Також Паїсій створив свій власний устав на основі устава Василя Великого і проводив усі служби за грецькими обрядами з Афону.

Користуючись спокоєм, Паїсій відновив свою велику багату літературну діяльність.

Але і тут спокійне життя довго не протрималося. В 1768 році почалася Російсько-турецька війна, а потім мор і голод. У 1774 році, за Кучук-Кайнарджійським мирним договором, Драгомирна відійшла до Австрії і залишилася під новою уніатською владою. Паїсій не хотів бути далі тут, добре пам'ятаючи через що він покинув Україну. В 1775 році ігумен Секульського монастиря запросив Паїсія до себе зі братією, яка вже налічувала до 350 монахів, у Секулу продовжив таке ж життя,

як і в Драгомирні. Так минуло чотири роки, а братія продовжувала рости, тому Паїсій звернувся до молдавського господаря Костянтина Мурузі з проханням про розширення монастиря. Господар вирішив виділити братії Нямцький монастир з надією, що йому вдасться привести його до ладу. В Нямцькому монастирі братія знову продовжила свою діяльність, тут її число виросло до 400 чоловік.

Минали роки і монастир почав відроджуватися, сюди почали приходити люди, щоб послухати Паїсія, просити поради або долучитися до братії, яка згодом вже налічувала зверх 1000 учнів. Багато з них були здібними еленистами і допомагали перекладати або виправляти давні переклади із збірки «Філокалія» з грецької на румунську мову. Таке явище відбувалося вперше в усьому православному світі. А слов'янські монахи чинили такі же переклади на церковнослов'янську. Таким

чином Нямцький монастир перетворився в справжню патристичну і духовну академію, яка виникла тут вперше, завдяки обдарованому подвижнику Паїсію. Він заклав фундамент, бо переклав твори давніх отців церкви з грецької мови на церковнослов'янську, він вчинив ревізію вже існуючих перекладів, значить їх відредагував, це було справою всього його життя. Він також прославився тим, що відродив чернецтво. У 1790-ому році архієпископ Амбросій, який супроводжував російську армію у Молдавії, на кілька днів зупинився в Нямці. Почувши про подвиги старця Паїсія, він висвятив його в архимандрити.

Час ішов і важка праця, яка не припинялася ні на мить, далася взнаки. Паїсій втрачав здоров'я: все більше втрачав зір і ставав слабшим, але до самої смерті він не полишав літературної діяльності. На початку листопада 1794 року Паїсій захворів і лише через тиждень зміг насилу встати і піти до церкви, але й тоді він не зміг після служби без допомоги повернутися до келії. Останні дні він писав уже

лежачи в ліжку. Свою автобіографію «Повість про Святий Собор...» він так і не встиг закінчити. 15-го листопада 1794 року преподобний Паїсій причастився і в той же день помер. Поховали Паїсія в Вознесенському храмі Нямцького монастиря. На могильній плиті зробили два написи румунською і слов'янською мовою: «Тут спочиває блаженніший Отець Ієросхимонах і Архимандрит Старець Паїсій Малоросіянин, який з Афонської гори із 60 учнями прийшов до Молдавії і велику братію зібрав і все життя собою оповив, яке Господу віддав 1794 року листопада 15. В день благочестивого Михайла Суцула воєводи і Преосвященного Митрополита Іакова».

Сам Паїсій ніколи не забував свої корені і тому так підписував свої переклади: **«Трудився над перекладом цим Святотроїцького Нямцького і Предтечинського Секульського Молдавських монастирів архимандрит Паїсій Величковський, родимець Полтавський.»**

Міжнародний симпозиум «Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність»

У Сату-Марському повітовому музеї 10-11 вересня пройшов Х-й Міжнародний симпозиум «Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність», організований Сату-Марською філією Союзу українців Румунії. Були обговорені історичні питання, сучасний стан українсько-румунських відносин та їх подальший розвиток. Голова Сату-Марської філії Союзу українців Румунії Ірина-Люба Горват розповідає як пройшов симпозиум: «У симпозиумі взяли участь понад 65 науковців з Румунії та України, а також представники Союзу українців Румунії, місцевої влади Сату Маре та органів влади Закарпатської області України, вищих навчальних закладів, музейних закладів, громадських організацій, загальноосвітніх шкіл Румунії та України, журналісти. Нашими партнерами були Повітова рада Сату Маре, Сату-Марський повітовий музей, Ужгородський національний університет, Філологічний факультет Клужького університету ім. Бабеша Бойоя, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Бібліотека ім. Петра Дулфу м. Бая Маре, Чернівецький Благодійний фонд «Суспільні ресурси та ініціативи», Всесвітня служба радіо Румунія, Північно-західна газета і Північно-західне телебачення з Сату Маре. Виступили з привітальними словами голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький, префект повіту Сату Маре Тамаш Ференц Альтфаттер, голова Закарпатської обласної державної адміністрації Анатолій Полосков, заступник голови Закарпатської облради Василь Іванчо, мер міста Сату Маре Габор Керескені, директор Повітового музею Сату Маре Лівіу Марта. Упродовж двох днів дискусії пройшли у двох розділах: «Історія, політологія і міжнародні відносини» та «Археологія, етнологія та культурологія». Науковий рівень симпозиуму був високий. Учасники симпозиуму представили цікаві доповіді, які вже були надруковані у першій частині збірника з однойменною назвою «Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність» в серпні 2021 року, а інші будуть надруковані у другій частині збірника, сподіваємося, до кінця року 2021 або на початку 2022 року.

Головною метою симпозиуму є зміцнення румунсько-українських відносин, висвітлення та розвиток добрих стосунків між науковцями, ствердила голова Сату-Марської філії Союзу українців Румунії Ірина-Люба Горват, яка додала: «Симпозиум «Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність» без сумніву є новим словом у комплексному дослідженні історичних, політичних та культурних зв'язків між двома дружніми країнами, стимулом до нових наукових досягнень. Кожний його етап і кожне видання збірника з однойменною назвою приносять нові гучні імена вчених, відкривають маловідомі теми, історичні факти, які ще вчора були таємницею. Це науковий прогрес, до якого ми всі повинні прагнути. Починаючи з 2015.»

Директор Закарпатського музею народної архітектури та побуту, кандидат історичних наук Василь Коцан поділився своїми враженнями від участі у міжнародному симпозиумі та підбив підсумки роботи секції, в якій він взяв участь: «У міжнародному симпозиумі «Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність» беру участь вже п'ятий рік поспіль. Хочу відмітити, що цьогорічний симпозиум, як і попередній, був проведений на високому рівні як з боку організаторів, так і з боку учасників. Усі доповіді містили конкретні результати наукових досліджень, вони викликали зацікавленість,

позитивну оцінку аудиторії. Симпозиум проходив у формі пленарного, а також двох секційних занять. У секції, у якій вдалося мені взяти участь, були представлені доповіді з питань розвитку сучасного стану археології, етнології, народознавства, філології, зокрема фольклористики. Цікавими були доповіді наших львівських колег, присвячені екологічним проблемам сучасності у прикордонних регіонах України та Румунії. Досить жвавими були обговорення тих доповідей, які стосувалися традиційної народної культури прикордонного регіону, зокрема у них мова йшла про важливість наукових комплексних експедицій у формуванні фондів колекцій музею, у виховуванні студентської молоді навичок щодо

збору польового етнографічного матеріалу, опису пам'яток, артефактів старовини. Також студенти під час експедиції мають змогу вивчати різні аспекти матеріальної духовної культури, що фактично потім стає їм у пригоді вже у їх професійній діяльності. Також були цікаві доповіді про народну магію, демонологію. Цікавими були статистичні дані наведені у доповіді що стосувалася сімейно-шлюбних відносин і так далі. На особливу увагу заслуговує, як завжди під час даного симпозиуму, така тепла сімейна атмосфера. У такій неформальній обстановці дискусії продовжувалися і поза межами роботи секції. Всі науковці радо обмінювалися досвідом, результатами власних досліджень і вимальовували для себе можливість подальшої співпраці не тільки у рамках даного симпозиуму, а й в цілому в науково дослідній роботі.»

Професор Національного лісотехнічного університету України, завідувач кафедри екологічної економіки (місто Львів) Іван Дубович розповідає про важливість цього наукового симпозиуму: «Уважаю, що цей захід був проведений на високому організаційному і фаховому рівні. Під час пленарних і секційних засідань обговорювались важливі питання румунсько-українських відносин. Проблеми, які обговорювались на Х-му Міжнародному симпозиумі «Румунсько-українські відносини: історія та сучасність» дають можливість науковцям з України, Румунії та інших держав спільно аналізувати важливі аспекти історичного та сучасного характеру різних сфер людської діяльності, а на їх основі розробляти ефективну, взаємовигідну міжнаціональну стратегію розвитку, де б були враховані інтереси всіх громадян та відображені добросусідські румунсько-українські відносини на всіх рівнях (національному, регіональному, локальному, транскордонному). Необхідно зазначити, що на основі результатів симпозиуму, на високому фаховому рівні опубліковані наукові статті у науковому збірнику «Румунсько-українські відносини: історія та сучасність», Х-ий випуск. Редактором цього збірника є Ірина Люба Горват.»

Голова Сату-Марської філії Союзу українців Румунії Ірина-Люба Горват подає деталі про збірник «Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність»: «Черговий випуск міжнародного наукового збірника «Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність», присвячений актуальним і малодослідженим проблемам історії, політології, етнографії та мовознавства. Статті, які відібрані для публікації в рецензованому виданні, відзначаються науковою новизною, значною кількістю використаних джерел, переважна більшість з яких уводиться до наукового обігу вперше. Наукові статті та повідомлення, поміщені на сторінках рецензованого збірника, відзначаються актуальністю і науковою новизною піднятих проблем. Вони написані на основі значної кількості архівних та опублікованих документів, спогадів очевидців, матеріалів різноманітних етнологічних наукових експедицій. Хочу подякувати вченим, які гідно представили авторитетні наукові центри Румунії, Польщі та України. Теплих слів заслуговують наукові співробітники Повітового музею Сату Маре і Закарпатського музею народної архітектури та побуту Закарпатської обласної ради, які вже упродовж багатьох років радують читачів ґрунтовними розвідками з етнології та культурознавства.»

Христина ШТИРБЕЦЬ,
Всесвітня Служба Радіо Румунія

РОЗКІШНЕ САЛО

Лютий 1990 року. Ми з Миколою Корсюком у Києві – я уперше в, столиці України. Прибули на запрошення Спілки письменників, а те запрошення завдячується Миколі Чищевому, перекладачеві з румунської літератури. Раніше він побував у Бухаресті, ми заприятелювали і, ось, завдяки йому, ми в Києві. Микола Чищевий був дуже стурбований чи не постраждали ми під час кривавих подій грудневої революції 1989 року. У Бухаресті він бував у мене вдома, а будинок, в якову я живу, поблизу Університетської площі, це саме загорілося полум'я народного гніву, який змів чаушістську диктатуру.

Сидимо за столом у скромній однокімнатній квартирі київського Миколи, звісно, за чаркою горілки і закушуємо українським салом. Розповідаємо про те, як пережили грудневі події, згадуємо чорні дні чаушістського режиму, задушливу атмосферу того часу. Мова заходить і про продовольчу кризу, про те, як важко було мати ситний обід, адже м'ясо, олія, цукор видавалися на картки – місячні рації на ці продукти були мізерними.

Отож жилося нам напівголодно – жаліємося ми. З нами за столом сидить і Володя, друг Миколи Чищевих, який раптом запитує:

– А сало, сало було в продажі? Його можна було купити?

Володя невисокий, сухенький, тендітний – кепкуючи, Чищевий каже, що він важить сорок кілограмів разом із авторучкою.

Кажемо, що, справді, сало можна було купити у вільному продажі, але у Бухаресті і, взагалі, в містах, сало не надто поважають, вважають його нездоровим харчовим продуктом...

– Хлопці, – «вибухає» Володя, – дурниці мелете! Який то може бути голод, коли є сало! Бо сало можна їсти сире і смажене, із цибулею, з

картоплею, квасолею, з капустою, з помідорами, з квашеними огірками, у борщі, у солянці – запально перелічує Володя чи не десятки делікатес, які можна приготувати з салом...

«БРАТЕРСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ»

У Києві ми з Миколою Корсюком живемо у готелі «Жовтневому», бувшому партійному готелі. Нас застерігають, що там, можливо, ще є мікрофони у номерах, тож, хлопці, язик на замок, бо в 1990 році в Україні ще була радянська влада – кінець їй настане через рік, у 1991, коли буде проголошена Незалежність.

А раз готель партійний, то і порт'є мусить бути належного рівня. Зараз це бувший офіцер, мабуть, кагебіст у відставці, він дуже пильний і говорить; розуміється, тільки по-російськи. Це страшенно дратує Миколу Чищевих, коли він навідується до нас, бо Микола справжній український патріот, який ненавидить русифікацію.

Варто було послухати його словесну перепалку з бувшим офіцером:

– Вы к кому? – встає той із-за стойки.

– Я до українських письменників з Румунії, вони у номері...

– Понятно, как вас зовут? Давайте ваш паспорт.

– Я Микола Чищевий, ось паспорт.

– Понятно, Николай Чищевой.

– Не Николай і не Чищевой, а Микола Чищевий, українець – обурюється наш київський друг.

– Значит Николай Чищевой, – веде своє відставний офіцер, – пожалуйте.

Микола аж дрижить від обурення, а тому байдужне, здвигає плечима, мовляв, даремно галасу для мене нічого не змінилося...

НАША МАЛЕНЬКА «ПОМСТА»

Колись бравий офіцер, а тепер пильний готельний службовець, коли приходив на нічну вахту, заводив у готелі свої порядки: як тільки наставала північ, як він замикав вхідні двері на ключ, розкладав диван, надівав піжаму і влягався спати, як вдома. Якщо хтось з «пожилців» готелю десь запізнився і повертався після дванадцятої ночі, змушений був довго грюкати у двері, поки відставний офіцер прокинеться зі солодкого сну і впустисть запізнитого, прочитає йому мораль, мовляв, ніч для сну, а не для походеньок.

А мене з Миколою Корсюком саме носило вечорами-ночами по гостинах, найчастіше на вулицю Виноградну № 6, недалеко від готелю «Жовтневому», де жив Микола Чищевий. У нього збиралися друзі письменники, які бажали зустрітися з нами, письменниками-українцями з Румунії. Зазвичай такі зустрічі тривали далеко за опівніч, отож ми змушені були переривати сон відставного офіцера, котрий «заокруглював» службову пенсію додатковим заробітком готельного службовця.

Десь у восьмій-дев'ятій вечора заходить за нами Микола Чищевий, ми збираємося виходити, аж тут обзивається, звісно, по-російськи, бувший офіцер:

– Ребята, возвращайтесь утром, дайте человеку отдохнуть, а не у два-три часа ночи. Надо совесть иметь, – картає нас майже благальним голосом.

А ми здвигаємо плечима, мовляв, наше право повертатися коли захочемо, тому не можемо нічого обіцяти...

Такі сцени повторилися кілька разів, ми поверталися до готелю десь під ранок, коли пан, пробачте, товариш відставний офіцер, змушений був прокидатися зі солодкого сну і відмикати для нас двері. Це була наша маленька помста за нахабність готельного службовця...

Михайло МИХАЙЛЮК

Для мене була дуже велика радість, коли починався новий шкільний рік. Відколи вийшла на пенсію (вже 11 років пройшло), я мала нагоду бути на відкритті навчального року, бо у мене є дві внучки. Я не лишалася дома, хотіла бачити церемонію відкриття нового шкільного року. Та дівчата підросли, закінчили школу в Негостині, а тепер вже учениці 12 класу лицею Лацку Воде у Сереті. В Негостині школа почерез

ДО ШКОЛИ

дорогу від мене, я з-за паркану дивилася як починає новий шкільний рік.

Та цього року для мене була дуже велика втіха, бо у мене є ще один внучок, Юстін, від меншого сина. Йому 7 років, він поступив до негостинської школи. Він дуже радий, що не треба його

вести до школи, він самий іде, почерез дорогу, а яккінчає уроки, то ніхто не має, право прийти за ним, бо він знає дорогу додому.

Коли було відкриття нового шкільного року цієї осені, я була присутня і зустрілася з бувшими колегами, котрі були колись і моїми учнями.

Для мене цей день незабутній, веселий. Багато дітей прийшли з квітами. Діточки, котрі прийшли в перший клас, прийняли оплески від старших учнів.

Мій внучок Юстін дуже радий, що має нагоду вивчати українську мову, бо я говорю з ним рідною мовою. І я дуже рада, що буде говорити двомовно.

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки

Внук Юстін

Михайло ГАФІЯ ТРАЙСТА

— А ослицю де ви знайшли? — запитав котрийсь.

— Та вона сама прийшла до мене, інакше я, мабуть, й тепер спускався б Яківою Драбиною.

— Чиєю драбиною? — поцікавився молодий кочовик.

— Яківою.

— І що це за драбина?

— Драбина, якою можна добратися з неба на землю.

— А навпаки не можна? — поцікавився той самий кочовик.

— Та можна і навпаки, але не всім, а тільки тим, котрих покличе Господь.

— А чому драбина називається Яківою? І хто отой Яків, що таку довгу драбину зробив?

— Та не робив він ніяку драбину, — посміхнувся святий.

— А тоді чому називається Яківою?

— Ану налейте мені ще трішки пива, і я вам розкажу про Яків та його драбину.

Драгіч налив святому повен кухоль пива, і той почав розповідати:

— Давним-давно, ще коли на землі жили патріархи...

— Я чув про Патріарха Авраама, — похвалився Драгіч.

— Так, Яків був внуком патріарха Авраама — сином патріарха Ісака, бо у святім письмі так і написано:

«Авраам родив Ісака, Ісак родив Яків та Ісава, брата його...»

— Саме так і пише, я чув коли читав отець Никанор, — підтвердив Драгіч.

— А були ці два брати, Яків та Ісав, братами-близнюками, але ще в утробі матері своїй почали змагатись між собою, щоб вийти першим на світ. Першим вийшов рижий і волосистий хлопчина, якого назвали Ісавом, а скоро за ним появився і другий, тримаючись за п'яту свого брата, і назвали його Яківом. Виросли хлопці, змужніли, — з Ісава вийшов хороший мисливець,

ВЛАД ДРАКУЛЯ ВОДЕ ТА ХОРОБРІ КОЧОВИКИ

а з Яків неабиякий землероб. Ісак любив Яків, бо йому смакувала здобич мисливська, а Ревека, його дружина, любила Яків.

— Воно завжди так буває! — сказав хтось.

— Так, так! — підтакнув інший.

— І так одного разу, — продовжив Спіридон. — Яків зварив смачненький борщ з червоної сочевиці, а тут прибуває його брат Ісав з полювання й говорить до нього:

«Дай мені твого борщу, бо я страх зголоднів!»

«А що ти даси мені за борщ?» — запитав Яків.

«Що запросиш, те й дам» — пообіцяв Ісав.

«Продай же мені своє перворідство.»

«Ось я помираю з голоду, то нащо ж мені оте перворідство?» — погодився Ісав.

«Присягнись мені.» — вимагав Яків.

«Присягаюсь!» — відповів Ісав йому і продав перворідство своє Яківу.

Яків дав Ісавові хліба та борщу, а той з'їв, напився води, встав та й пішов. І так знехтував Ісав перворідство своє.

— Хитрун отой ваш Яків!

— Ого, ще й який!

— Але й Ісаву продатись за миску борщу...

— Ти хіба забув, що таке голод?..

— Так, так...

— Ого, коли голодний чоловік, то...

— Мовчіть вже раз!

— Дайте святому домовити, бо ще не сказав нічого про драбину.

— Так, так, розповідайте далі, отче! — просили кочовики, маючи гадку, щоб кухоль святого не був порожнім.

— Коли постарівся Ісак і ослаб його зір, він покликав до себе старшого сина Ісава і сказав йому:

«Сину мій, Ісаве! Оце я зостарівся, не знаю дня смерті своєї... ти візьми знаряддя своє, сагайдака свого й лука свого, та й вийди на поле, і вполюй мені дичину, зготуй мені смачну їжу, яку я люблю, і принеси мені, нехай я з'їм, щоб поблагословила тебе душа моя, поки не помру.»

Коли почула це Ревека, його дружина, покликана Яків і сказала йому:

«Сину мій, послухай мого голосу, іди до отари, візьми звідти двоє добрих козлят, а я їх приготую для батька твого, як він любить. Опісля ти понесеш батькові своєму, щоби наївся, а потім він поблагословить тебе перед смертю своєю.»

«Таж брат мій Ісав чоловік волохатий, а я чоловік гладенький! Може обмацає мене батько і стану я в його очах обманщиком, і тоді він прокляне мене, а не поблагословить» — відповів Яків.

«Хай впаде на мене те прокляття, сину мій! Тільки послухай слів моїх, йди принеси мені, що я тебе просила» — заспокоїла Ревека сина.

Пішов Яків і зробив, як навчила його Ревека, вона приготувала смачну страву, яку любив Ісак. Опісля вдягла Яків в одяг Ісава, а руки його та гладеньку шию обмотала шкурами козенят.

— От хитра баба!

— Чиста Єва!

— Хіба чимало таких жінок?!

— Ого, повен світ!

— Цитьте! — гримнув на них Драгіч. — розповідайте, Отче!

— Прибув Яків до батька свого і сказав:

«Батьку мій!»

«Хто ти, мій сину?» — запитав Ісак.

«Я Ісав, твій син перворідний! Зробив, як сказав ти мені. Устань і попоїж дичини, щоб потім душа твоя поблагословила мене.» — збрехав Яків.

«Як це ти так швидко знайшов здобич, сину мій?» — здивувався Ісак.

«Мені допоміг Господь, Бог твій!» — знову збрехав Ісав.

«Підійди-но, нехай я обмацаю тебе, сину мій, чи ти це син мій Ісав, чи ні.»

(далі буде)

Повернення у дитинство

Зараз ранок сонячного літа. Зовні шум багатолюдного міста заглушує спів птахів. Сонячні промені проникають крізь вікна, заливаючи кожен куточок, який намагається сховатися. Я йду до дверей, а мій розум охоплений розгубленими думками, які множаться з кожним кроком. Я тягнуся до тої, і всі думки зникають. Залишається одна, показуючи дорогу додому, де я розпочала своє дитинство.

Перед моїми очима постає вулиця, на яку з плином часу я повертаюся все рідше і з більшими емоціями. Раптом у мій розум вторгається образ моєї бабусі, побачений дитиною, яка не розуміла, що відбувається, але почувалась у безпеці, бо там була моя бабуся. Її тепла рука з шрамами тримала мої мізинчики з першої миті, коли я йшла вулицею, поки підійшла до школи. Я не можу не подумати про своє дитинство та голос бабусі, сповнений радості та емоцій, коли мені вдалося здійснити кожну дрібницю. Для моєї бабусі я була маленькою героїнею, і вона була головною причиною моєї радості. Коли я відчула, як рука моєї бабусі трохи відірвалася від мене, спонукаючи мене йти, відкрити нові речі поза нашою вулицею — з моїх переляканих очей

покапали сльозинки, сповнені болю. Я востаннє обернулася і побачила любляче обличчя моєї бабусі. Побачила як дві сльози стікали по її обличчю та її тремтячу руку, що дала мені благословення йти далі.

Дитинство не було би повним без школи, місце, де ти зростаєш як людина, де робиш все, щоб відкрити себе. У школі я познайомилася з людьми, які стали моїми наставниками, друзями, з якими я перейшла через добро і зло, люди, які

навчили мене перейти через труднощі життя. Але пам'ять, яка зберігається - це пам'ять вчителя. Рука, яка мене тримала зараз, була набагато міцнішою, безпечнішою. Ця рука будуватиме основи мого майбутнього за допомогою посмішок, ігор та підбадьорювань, направляючи мене

на наступний етап у дитинстві, але з упевненістю в очах та ентузіазмом. Слова вчителя допомогли мені піднятися, як весняний пролісок з-під білої мантиї снігу. Маленький, оголений, він отримує свою силу від теплих променів сонця.

Але та, хто залишиться головною опорою, центром мого дитинства, — це мати, істота в котрої достатньо однієї усмішки, щоб прогнати бурю від душі. Любов матері для дитини — як вода для квітки. Мама вперше водила мене по батьківському домі, тримаючи мене на руках і співаючи солодкі пісні. На звук голосу матері всякий біль зникає, кожна думка, яка нас точить, зупиняється на своєму місці, і ми з трепетним серцем, чекаємо теплої ласки нашої матері, в якій захована вся любов цього світу. Разом з мамою моє дитинство було захищене від важких життєвих стріл. Моя мати вдягла броню мужності і любові і всіма силами заблокувала все, що могло мені пошкодити, лише щоб почути, як мій сміх щодня лунає у хаті. Вона приховувала свої сльози та біль, щоб дати надію дитині, яка дивилася на неї як на героїню. З мамою я зробила перші кроки, співала перші пісні, прочитала перші казки, занурившись у світ магії, в якому смуток, страждання

Наташа ШОЙМАН,
студентка І-го курсу юридичного
факультету у Бухаресті
(Закінчення на 9 стор.)

ЯСЬКА ФІЛІЯ ВІДСВЯТКУВАЛА ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

День Незалежності України – головне державне свято, що відзначається щороку 24 серпня на честь прийняття Верховною Радою Акту проголошення Незалежності. Історія України – це шлях до Незалежності, шлях, на якому кожна подія – це крок до мрії.

Одним із перших кроків до незалежності можна вважати прийняття Декларації про державний суверенітет України, яка була прийнята Верховною Радою 16 липня 1990 року. Декларація, хоч і не проголошувала незалежність України, але вона визначала те, що Україна є суверенною національною державою, її суверенітет поширюється на всю територію країни та на всі сфери українського суспільства. Хоч Україна за результатами проголошення Декларації про державний суверенітет і залишалася у складі СРСР, цей документ мав дуже велике значення. Його значення полягало насамперед у тому, що він продемонстрував волю українського народу до незалежності, він став поштовхом до запуску процесів, які завершилися 24 серпня 1991 року

Ця визначна дата навічно увійшла в історію молодшої держави золотою сторінкою її біографії, започаткувала нову епоху в житті українського народу, законодавчо закріпила його вікові прагнення до національного відродження, духовної свободи, економічного зростання, культурного піднесення.

Цього року українці святкували 30 років незалежності своєї країни, упродовж яких вони відстоювали своє право бути вільними. І сьогодні триває боротьба за свободу, ідентичність та територіальну цілісність держави. Українські захисники відстоюють незалежність ціною власного життя.

У цьому контексті з 28 по 29 серпня у приміщенні Яської філії СУР та в залі урочистостей готельного комплексу «Молдова» відбулися заходи, присвячені святкуванню державного прапора та Дню Незалежності України.

У приміщенні філії була організована виставка газет та журналів, виданих СУРом, відповідно брошур та плакатів про найкрасивіші місця України та фотографій, присвячених дню Незалежності України, а також виставка з національними символами України.

29 серпня в залі урочистостей готельного комплексу «Молдова» відбувся захід до Дня Незалежності України, який розпочався зі виконання гімнів Румунії та України та презентації послання Союзу українців Румунії з нагоди святкування 30 років від проголошення незалежності України. Далі були представлені деякі моменти візиту Голови СУР Миколи Мирослава Петретцького до України із цієї нагоди та промо-

вою голови Яської філії. Захід продовжився короткою презентацією календаря національних свят України, національних символів Української держави та короткою історією з гаслом «Кроки до незалежності». У другій частині програми гості мали можливість переглянути матеріали під девізом: «Моя Україна» – віртуальний тур найкрасивішими містами та місцями України, який завершився музично-літературною програмою, у рамках якої виступили танцюристи нашого гуртка «Веселка» та викладачі Національного мистецького коледжу «Октав Банчіле». Гостями нашої філії на цьому заході були представники місцевих органів, навчальних закладів, з якими ми співпрацюємо, громадських організацій та члени філії, які висловили подяку за запрошення та за цікаву та різноманітну програму, представлену із цієї нагоди.

Примітки

1. Вперше День Незалежності України святкували не 24 серпня, а 16 липня – у день, коли

Верховна Рада ухвалила Декларацію про державний суверенітет України. Саме цей документ, ухвалений у 1990-му, дав змогу через рік проголосити незалежність. І вже після цього свято вирішили відзначати 24 серпня.

2. Рішення про проголошення незалежності не було простою забаганкою політиків. Його ухвалювали за допомогою всенародного референдуму, на який винесли лише одне запитання – «Чи підтверджуєте Ви Акт проголошення незалежності України?». Понад 90% українців в усіх областях країни висловили схвальну думку.

3. 24 серпня 1991 року скликали надзвичайне позачергове засідання Верховної Ради.

4. За незалежність України проголосували 346 депутатів, навіть і комуністи. Більше того, представник компартії Олександр Мороз у своїй доповіді запропонував серед перших кроків незалежної влади реформувати армію і ввести власну валюту.

5. Чернетку Акту про проголошення незалежності України Левко Лук'яненко і Леонтій Сандуляк написали у шкільному зошиті за півтори години вранці 23 серпня.

6. Державний прапор України офіційно затвердили як державний символ України 28 січня 1992 року. У серпні 2004 року Президент підписав Указ про встановлення Дня Державного Прапора України, який святкують щороку 23 серпня. Золотий, жовтий колір стяга символізує Творця, Бога-Отця і взагалі Вищу Духовність. Синій – це усе земне, а також свободу вибору, якою Творець наділив свої творіння у надії, що вони нею не зловживатимуть. Значення синього і жовтого кольорів на прапорі традиційно теж трактують як поєднання чистого, мирного безхмарного неба, що простягнулося над жовтим кольором хлібного лану – символу мирної праці й достатку. Також синій і жовтий – це вогонь і вода, чоловіче й жіноче єство. І все ж, головна ідея синьо-жовтого – це велика гармонія космосу, сонця, землі та всього на землі суцього.

7. Українська мова у 1934 році на конкурсї краси мов у Парижі посіла друге місце після італійської.

8. Українців визнано найспівучішою нацією, яка створила найбільшу кількість народних пісень – близько 200 тис. Жодна нація не має такої кількості пісень, які створив український народ. В ЮНЕСКО зібрана дивовижна фонотека народних пісень світу. У фондї України перебуває 15,5 тис. пісень. На другому місці – з кількістю 6 тис. народних пісень – Італія.

9. Українська Конституція – одна з найдавніших у Європі. Правда, мова не про сучасний варіант основного закону, а про Конституцію Пилипа Орлика, проголошену ще у 1710 році.

10. Першим вищим навчальним закладом у Східній Європі стала Острозька академія. 1576 року, її заснував князь Острозький Костянтин-Василь.

Дані взяті з відкритих джерел.

Віктор Григорчук,
голова Яської філії СУР
Фото автора

Повернення у дитинство

(Продовження з 14 стор.)

та хвороби були драконами, переможеними моєю матір'ю. Її солодкий голос огортав стіни хати, прикрашені тепер малюнками та образами, які фіксують емоції давньоминулої пам'яті.

Коли я вхожу в хату, відчуваю хвилю любові, яка мене огортає, і я не можу не уявити, як моя бабуся готує мої улюблені тістечка, мама співає

тиху пісню під час роботи по дому, а батько сидить зосереджений за письмовим столом, з ручкою в руці. І раптом з'являюся я. Дитина з рюкзаком за спиною після важкого шкільного дня стрибає на руки матері, де втоми вже не існує. Потім я сиджу на колінах у батька і дивлюсь, не розуміючи, що він пише, але з великим інтересом. І я насолоджуюсь своїм дитинством, тими моментами, мій день міг так тривати нескінченно і я не втомлювалася, коли єдиною турботою була бабусина тарілка з тістечками, коли мама могла взяти мене на руки і змусити все зникнути.

Запах солодощів залишався, хоча бабуся вже давно не готувала їх, пісня матері все ще лунала, а місце, де проводив час тато, було незайнятим. Але я вже не кидаюся до дверей, як дитина, і заходжу повільно, насміливо, щоб не розвіяти свято, яке ще збереглося. І я повільно закриваю двері, що виходять на вулицю. Я знову бачу перед очима руку бабусі, усмішку вчителя, чую пісню матері, бачу школу, все дитинство, яке зараз залишилося позаду.

Зараз ранок сонячного літа. Я надягаю тогу на голову і виходжу за двері. Це останній день ліцею.

Куток гумориста

ЗДИВОВАНИЙ

– Навіщо купуєш сукню
Своїй господині,
Як бажаєш розлучитись
Й піти від газдині?

– Важко! Але мушу слухать
Оцю перепуду,
Бо в старій сукні не хоче
Цупати до суду.

ДО ДРУЖИНИ

– Як прийшов я сночі п'яний
Від пива і руму,
Скажи ясно, наробиє я
В нашім домі шуму?

– Зовсім ні, лише в коморі –
І тут кладу точку.
Ти перевернув на себе
З огірками бочку.

ЛІНОГУЗ

– Осуджують тебе люди,
Треба це запам'ятати,
Що ти, Трусику, не знаєш,
В свої руки й сапу взяти.

– Можу й п'ять я в руки взяти,
Знає це і моя жінка,
Але як взяти їх в руки,
Як не дозволяє лінка?

ПРОТИ ТЕЩІ

– На руці ти маєш рану,
Що її ти зав'язав?
Чув я від твого сусіда,
Що ти вчора з поду впав.

– Не кажи про це нікому,
В мене рука ще міцна,
Але я набрехав тещі
Що впав й тріснула вона.

Бо теща моя хотіла,
Щоб носив цемент важкий,

Як послухав би я тещу,
Мав я бути найдурний.

Тому сказав, що впав з поду,
Що болить дуже рука,
Щоб теща мене не мала
Та за свого дурака.

ДУЖЕ ДИВНО

– В твоїй хаті вже не чути
Сварні й лютих криків,
Дивно, чому в тебе, Хропе,
Череве велике?

– Бо сусідка мені дала
Свинячої шкіри,
Смачна була, я наївся
Без жодної міри.

Тепер треба рік або й два
І в снах голодувати,
Щоб зміг схуднути поволі
Й таким, як був, стати...

А вона так милосердно
Мене годувала,
Що дійшов я до 130 –
Вага показала...

ЛЮБИШ ПИВО?

– Любиш пиво, Соловію,
Те, що дуже холодне,
Випив би його в буфеті
За здоров'ячко моє?

– Випив би, бо люблю пиво,
Якщо хтось би заплатив,
Бо за свої власні гроші,
Ніколи б його не пив.

ПРИЧИНА

– Чула неприємні вісті,
Що ти твердо так бажаєш
Розійтися з своїм Шльомом,
Скажи, намір цей ще маєш?

Та ще скажи і причину,
Що зробив тобі він злого,

Що доходиш до розлуки
Й дивишся, як на чужого?

– Мушу із ним розійтися,
Він не хоче і зігнутись,
Тому його найскоріше
Бажаю, Ольцю, позбутись.

Бо не хоче і зігнутись,
Сказав це і сестрі Жолі,
А я сама буду збирати
Восени всю бараболю?

Хай йде собі до біса –
Цей паршук з моєї хати,
А я собі когось знайду
Бараболю позбирати.

ДОБРІ ПРИЯТЕЛІ

Випили вина смачного
Та і пригадали,
Коли то їм музиканти
Аж до рання грали.

Потім, як вже йшли додому,
Як колись на кладку,
– Плющ сказав – ходи і візьми
Бажану собаку.

– Не піду її я взяти
Саме з твого дому,
Бо у мене, в моїй хаті,
Гавкати є кому...

Михайло ВОЛОЩУК

ОГОЛОШЕННЯ!

Повідомляємо наших читачів, кореспондентів,
співробітників про нову адресу по інтернету
нашої редакції, починаючи з 1 жовтня 2021 року:

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ
Редакція: Радун Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223-1614